دورهٔ چهاردهم قانون گذاری — جلسه ۶۵ — شماره مسلسل ـ ۱۳۲۲

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ٤ مهر ماه ۱۳۲۳ ☆

فهرست مطالب :

۱ ـ تصویب صورت مجلس
۲ ـ مذاکره در دستور
۳ ـ تصویب نمایندگی آقای دکتر خلیل فلسفی
٤ ـ بقیه مذاکره دربودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی وتصویب آن
۵ ـ مذاکر وشور در بودجه سال۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی
٦ ـ معرفی آقای دکتر مهیمن بمعاونت وزارت دارائی
۷ ـ بقیه شور در بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی
۸ ـ موقع و دستور جلسه آتیه ـ ختم جلسه

مجلس یکساعت وربع قبل از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه ۲ مهر ماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند ☆☆

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس ـ آقای رحیمیان در صورت مجلس نظری دارید بفرمائید .

رحیمیان ـ بنده اینطور فهمیدم که آقای طوسی راجع باعلام جرمی که از طرف آقای سرتیپ زاده شده این طور خواندند که بنده اعلام جرم را کرده ام خیر بنده نکرده‌ام آقای سرتیپ‌زاده خودشان داده‌اند چون نبودند ومسافر بودند خواهش کرده بودند که بنده تذکر بدهم قرائت بشود در مجلس .

رئیس ـ آقای حاذقی .

حاذقی ـ اینجا خوانده شد که من و آقای مؤید قوامی جزء غائبین بی‌اجازه بوده‌ایم ولی ما اینجا قبلاً گفته بودیم که برای کشاورزی وقسمت آبیاری فارس دروزارت کشاورزی کمیسیونی بود وما با اطلاع آنجا رفته بودیم تقاضی میکنم امر بفرمائید تصحیح بشود چون قبلاً اجازه خواسته‌ایم .

رئیس ـ عرض میکنم راجع به غیبت‌ها وعدم حضور آقایان توضیحاتی میدهند و بنده‌هم عرض میکنم اصلاح

☆ عین مذاکرات مشروح شصت و پنجمین جلسه از چهاردهمین دورهٔ قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

ادارهٔ تندنویسی وتحریر صورت مجلس

☆☆اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین بی اجازه ـ آقایان : تربتی ـ مجدضیائی ـ خاکباز ـ ذوالقدر ـ دکتر کشاورز ـ نبوی ـ کفائی ـ فتوحی ـ سلطانی ـ قبادیان ظفری ـ سید ضیاءالدین ـ فداکار ـ دکتر رادمنش ـ معدل ـ گله داری ـ سرتیپ زاده

دیرآمدگان بی اجازه ـ آقایان : بیات ـ امینی ـ گیو ـ نقابت ـ اخوان ـ تولیت ـ فرود ـ دکتر زنگنه ـ اکبر ـ سیف پور ـ شریعت زاده ـ خلعت بری ـ نمازی ـ دهقان ـ گام بخش ـ حاذقی ـ دکتر کیان .

میشود مقصودم از این اصلاح میشود این است که رسیدگی میشود اگر مشمول مادهٔ غیبت نیست البته اصلاح میشود اگر مشمول ماده غیبت باشد بموجب ماده نظامنامه عمل میشود . اعتراض دیگری نیست ؟ (گفته شد ـ خیر) صورت مجلس تصویب شد .

[۲ ـ مذاکره در دستور]

رئیس ـ آقای دکتر معاون پیشنهاد میکنند قبل از شروع به بودجه مجلس اعتبارنامهٔ آقای دکتر فلسفی مطرح بشود. آقای دکتر معاون .

دکتر معاون ـ در جلسه گذشته اعتراضی به اعتبارنامه آقای دکتر فلسفی شده است و قاعدةً باید امروز مطرح شود و گمان نمیکنم وقت زیادی از مجلس را بگیرد و مدت زیادی هم هست که آقای دکتر اینجا تشریف دارند و وقتشان ضایع میشود اگر اعتبارنامه‌شان تصویب نشود در هر صورت زودتر تکلیف را معین کنید بهتر است .

رئیس ـ آقای دکتر شفق فرمایشی دارید ؟

دکتر شفق ـ بنده با پیشنهاد آقای دکتر مخالفم برای اینکه تصور میکنم موضوع بودجه مجلس را هرچه زودتر انجام بدهیم بهتر است چنانکه اعتبارنامه‌های چندنفر از نمایندگان آذربایجان هم تقریباً دوسه ماه است مطرح نشده است اجازه بدهند بودجهٔ مجلس که دو ماده‌اش مانده است تمام بشود بعد وارد اعتبارنامه‌ها بشویم .

رئیس ـ این در هر صورت بایستی در این جلسه مطرح بشود ولی یك مذاکرات قبل از دستور هم اجازه خواسته شده است (گفته شد ـ دستور) بسیار خوب رأی گرفته میشود ...

جمعی از نمایندگان ـ به چه چیز رأی گرفته میشود ؟

مهندس فریور ـ اجازه بفرمائید اینجا مطلب دو تا است اول موضوع نطق قبل از دستور است که باید رأی بگیریم برای ورود دستور اگر نباشد وارد دستور بشویم آنوقت باید رأی بگیریم که این مقدم باشد یا آن .

رئیس ـ رأی میگیریم بورود دستور آقایانیکه موافقند قیام کنند (اکثر قیام کردند) تصویب شد .

[۳ ـ تصویب نمایندگی آقای دکتر فلسفی]

رئیس ـ حالا می‌توانیم اعتبارنامه را مطرح کنیم ولی مخالف حاضر نیست ....

جمعی از نمایندگان ـ نباشد مانعی ندارد .

مظفر زاده ـ بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم .

رئیس ـ بفرمائید .

مظفر زاده ـ اعتبارنامه‌ها قاعدةً جزء دستور هست ولی اگر نظر آقایان باشد در جلسه قبل دستور امروز را معین کردیم که اول بودجه مجلس باشد و بعدهم لایحه تعلیمات اجباری و چون این دستور معلوم شده است آنکسی که میخواهد بااعتبارنامهٔ ایشان مخالفت کند خودش را ملزم نمیداند در مجلس حضور پیدا کند حالا که میخواهید این اعتبارنامه را مطرح کنید این مثل یك کار غافلگیری است و این صحیح نیست .

رئیس ـ آقای دشتی .

دشتی ـ عرض کنم که برای حل یك مطلب خیلی سهل و ساده‌ای اینقدر نباید صحبت کرد (فاطمی ـ آقای ایرج اسکندری آن اطاق نشسته است) (طباطبائی ـ نمی‌خواهند بیایند) اجازه بدهید آقا اعتبارنامه‌ای که مطرح میشود برحسب قانون باید جلسه بعد مطرح شود حالا فرق نمیکند اول وقت باشد یا آخر وقت بجای بحث در پیشنهاد آقای دکتر معاون اگر مطرحش کرده بودید و رأی گرفته بودید الآن تمام شده بود بعدهم بودجهٔ مجلس مطرح می‌شد فعلاً مخالف هم حاضر نیست یك رأی میخواهد وتمام میشود مایکدیگر را داریم گول می‌زنیم رأی بگیرید آقا برای اعتبارنامه دکتر فلسفی بعد وارد بودجه میشویم .

رئیس ـ آن قسمت اول فرمایشتان صحیح است ولی در قسمت آخر چون دستور جلسه معین شده است ودستور باید برأی نمایندگان باشد ومجبور بودیم که دوباره بپرسیم حالا باید رأی بگیریم . اعتبارنامه دکتر فلسفی مطرح است آقایانیکه بااعتبارنامه آقای دکتر فلسفی موافقند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب نشد .

[۴ ـ بقیه مذاکره در بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی و تصویب آن]

رئیس ـ بقیه مباحثه در بودجه مجلس است چون بحث در ماده دوم تمام شده بود باید رأی بگیریم آقایانی که با ماده دوم موافقند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده سوم مطرح است :

ماده سوم ـ بوزارت دارائی اجازه داده می‌شود مبلغ دو میلیون و پانصدهزار ریال برای تهیه خواربار کارکنان مجلس و چاپخانه بکارپردازی مجلس وام داده در آخر سال ۱۳۲۳ مسترد دارد .

تبصره ـ تتمهٔ وام سال ۱۳۲۲ مجلس را ازاین اعتبار دریافت خواهد داشت .

رئیس ـ آقای فیروزآبادی .

فیروز آبادی ـ بنده خدا را شاهد میگیرم با احدی دشمنی ندارم حتی با اشخاصی که در هر لباس باشند همه را دوست میدارم وحتی با کسانی که بابنده دشمنی و دلتنگی دارند از خدا هدایت آنها را میخواهم واصلاً بشر رادوست میدارم وهمیشه آسایش آنها را میخواهم حتی آنهائی که در جنك هستند از خدا میخواهم بزودی اسباب صلح آنها را خدا فراهم کند . عرایضی که میکنم نظرم این است که این مخارجی که مامیکنیم بنده می بینم یك مبالغی از پارسال تا بحال در داخله مقروض شده ایم ما مجبور خواهیم شد قرضهای بزرگی بکنیم ازخارج که مملکت را بخطر میاندازد این است که بنده با این پیشنهاد های خرج تازه مخالفم ضمناً این دو میلیون و پانصد هزار ریال‌هم که قرض میدهند من نمیگویم نمی پردازند واز بین میرود اما عقیده ام این است که این کارها را نباید کرد الحمدالله الآن در مملکت ما هم چیز زیاد است فراوان است محتاج باین نیست که هیچکس برای ما ناظر بشود و قرض بکند و بخرد و بما بفروشد بعد ازما پولش را بگیرد ویك ادارهٔ بزرگی تأسیس بکند وپولش هم چه جور برگردد چه جور برنگردد اینها جهت ندارد باید هرکس هرچه میخواهد خودش برود بخرد اینکه دومیلیون و چقدر قرض کنند ولوازم برای اعضاء مجلس بخرند این چیز بی معنی است بنده با اینجور خرجها مخالفم حتی با اضافاتی هم که به مجلس داده می‌شود بنده مخالفم عقیده ام این است که ما اگر بتوانیم پولی تهیه بکنیم برویم خرج سد بندی این نهرها و رودخانه ها بکنیم که همه‌اش بدریا میرود خرج احداث کارخانجات بکنیم مردم را بکار واداریم که ازکارنان بخورند بهتر است نه اینکه بیایند یك جائی اسمشان را بنویسند آخرماه فلان مبلغ بگیرند بروند اگر ما توانستیم مردم را بکار و زحمت آشنا کردیم و آنها را بکار واداشتیم آنوقت خدمت به مملکت کرده‌ایم نه اینکه یك ملت خوش خرج و خوش بخوری تهیه کنیم این در واقع دشمنی باین مملکت واهل این مملکت است باین جهت بنده با این قبیل امور کاملاً مخالفم .

رئیس ـ آقای تهرانچی .

تهرانچی ـ نماینده محترم آقای فیروز آبادی فرمودند که بنده با هرخرجی مخالفم اولاً توجه فرمودید که این ماده سه خرجی نیست واین اعتبار یك وامی است که به مجلس داده می‌شود برای تهیه خواربار اعضاء مجلس از وزارتمالیه و بعد هم مسترد کنند واین چیزی نخواهد بود که باقی بماند و بالاخره یك خرجی بشود ، ازهمان بودجه‌ای که تصویب فرمودید برداشته می‌شود بعد هم پس میدهند اما این که فرمودید تأثیر نمیکند درحال کارمندان این را اشتباه فرمودید توجه باین موضوع ندارید من حالا تذکر میدهم قبول خواهید فرمود خرده فروشی با عمده فروشی دراین شهر متأسفانه خیلی فرق دارد الآن ازقراری که شنیدم میگویند دیروز در بازار برنج خرواری دویست تومان فروش رفته اما در خرده فروشی کیلوئی دو تومان هیجده قران نوزده قران کمتر نمیتوانید بخرید برنج متوسط را وامثال این خیلی است مثلاً شکر در بازار میگویند یك من بیست ودوتومان است اما در خرده فروشی بخواهیم نیم سیر ویك سیر بخریم همان چهل تومان است اعضاء جزء مجلس و کارکنان مجلس اگر بخواهند با خرده فروشی تهیه خواربار خودشان را بکنند تصدیق می‌فرمائید با این گرانی معیشت همان ده

روزاول مؤنه شان تمام میشود اما اگر مجلس یعنی کارپردازی این را ازمحل این وام تهیه بکنند و بآنها بدهد لااقل بیست روزاول را دارند این است که این خیال نمیکنم هیچ ضرری اینجا وارد بکنند وخرجی نیست و برگشت میشود (صحیح است)

جمعی از نمایندگان ـ رای بگیرید آقا .

رئیس ـ دیگر مخالفی نیست ؟ (اظهاری نشد) آقایانی که موافقند با ماده سوم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . یك ماده چهارم هم پیشنهاد شده است ازطرف آقای دکتر طاهری قرائت میشود :

ماده ٤ ـ اعتبارات منظوره در فقرات ٤ و ٥ راجع به کمك اعاشه کارمندان پایه ۱ و ۲ واعتبار اضافه کاری وتفاوت بهای نان منظوره دراین بودجه ازآغازفروردین تاآخرسال جاری قابل پرداخت خواهد بود .

رئیس ـ آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری ـ یك کمك خرجهائی دربودجه منظور شده است ویك تفاوت بهای نان هم هست که به مستخدمین داده میشود و در بودجه منظور شده در بودجه سال پیش هم بوده و مطابق اجازه پرداخت میشده این شش ماه هم چون بودجه با یك دوازدهم تصویب میشده مطابق قانون پیش پرداخته شده ولی در بودجه امسال حالاکه بودجه تصویب میشود هرچه اجازه داده شود پرداخت میشود و برای پرداخت این کمك خرجهایك تبصره بودکه آن تبصره را صرف نظرکردیم اما اجازه پرداخت میخواهداگر مجلس اجازه پرداخت ندهد صرف منظور شدن اعتبار موجب پرداخت نمیشود بنابراین این ماده الحاقیه بعنوان ماده چهارم پیشنهاد شده‌است برای اجازه این پرداخت وآقایان هم همه موافقند .

مخبر ـ عرض کنم بنده البته این را قبول میکنم ولی میخواستم این عرض را کرده باشم که وقتی مخبر کمیسیونی در مجلس نیست و مدافعی ندارد لایحه ای که از طرف کمیسیونی تهیه شده است قابل مذاکره نیست وبنده تعجب میکنم در صورت نبودن مخبر چطور لایحه بودجه در آن جلسه مطرح شده است وآن تبصره رد شده واگر باحضور مخبر بود البته توضیح میداد ومحتاج باین ماده الحاقیه هم نبود ولی درهرصورت بنده این پیشنهاد را قبول می کنم .

طوسی ـ اجازه می‌فرمائید تذکراتی داشتم ؟

رئیس ـ بفرمائید

طوسی ـ قبل از اینکه وارد در جزئیات مسائل بشوم لازمست خاطر نمایندگان محترم را در بعضی جزئیات روشن کنم اولاً ازاین حقوق معاونت اداری درقسمت قانونگذاری استفاده نمیشود ویکی دیگر اینکه اینجا در دوقلم آخر تندنویسی نوشته شده تندنویس چند نفر باید نوشته شود تندنویس وکتابچه نویس زیرا تمام اینها که تندنویس نیستند اینهم باید اصلاح شودکه نگویند اینها همه تندنویس هستند چندکتابچه نویس وتندنویس با هم است (صحیح است)

رئیس ـ رأی میگیریم بماده چهارم که آقای مخبر قبول کردند آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهاد آقای دهستانی قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم این تبصره بماده دوم اضافه شود : استخدام مستخدم جدید ممنوع است

بعضی ازنمایندگان ـ پس گرفتند (پیشنهادایشان مسکوت ماند)

رئیس ـ کلیات آخر مطرح است آقای طباطبائی

مجمد طباطبائی ـ بنده لازم دیدم عرایضی را عرض کنم که کارپردازی مجلس یك فکری بکند برای اداره تندنویسی وحالا هم که آقا ذکری کردید ازاداره تندنویسی جلسه گذشته هم که ملاحظه فرمودید پیشنهادی شد روزنامه‌ای باشد که صورت مذاکرات بهتر ومشروح‌تر چاپ بشود اداره تندنویسی کارش تقریباً فلج است جلسات نسبةً زیاد است ومن نظر باینکه اطلاع دارم وبا خود آقایان مذاکره کرده‌ام میدانم عده‌شان برای انجام وظیفه کافی نیست واز آقایان کارپردازان خواهش میکنم که این سازمان را لااقل برای انجام وظیفه تکمیل کنند از خارج هم لازم نیست

کمك بشود در خود مجلس بنظر بنده اعضائی دارند که میتوانند به آقایان کمك کنند وگویا زحمت زیادی هم برایشان نیست واین حرف را نخواستم طوری تعبیر کنم که اسباب رنجش آقایان بشود این است که این قسمت‌ها را بعرض رساندم که آقایان دقت بیشتری بفرمایند .

رئیس ـ آقای مرآت اسفندیاری

مرآت اسفندیاری ـ هیئت رئیسه مجلس این موضوع را کاملاً تحت نظر قرار داده وتکمیل شده وآنطوری که نظر شما هست تأمین شده یکعده هم از خارج استخدام شده ودو سه نفر هم جزء همین بودجه منظور شده وگمان میکنم نقداً تا اندازه‌ای نظر آقایان تأمین شده است .

رئیس ـ عرض کنم آقا یك پیشنهادی شده است که بنده چون دیدم مربوط بماده دوم است گفتم بگذارند در کلیات حالا یکقدری در کلیات هم جور در نمی‌آید مگر بشکل یك ماده پیشنهاد بشود آقایانیکه این نظر را دارند ممکن است بشکل یك ماده یا یك طرح پیشنهاد کنند بعلاوه پیشنهاد خرج هم هست یکقدری هم باید از آن نظر مطالعه کرد خلاصه‌اش این است که یکماه حقوق علاوه بیك قسمت از اعضاء مجلس داده شود (بعضی از نمایندگان ـ پس مطرح نفرمائید) خوب درکلیات دیگر مخالفی نیست ؟ (اظهار نشد) رأی میگیریم به مجموع مواد بودجه مجلس با ورقه آقایانیکه موافقند ورقه سفید خواهند داد . عده حضار نود وسه نفر

(اخذ وشماره آراء بعمل آمده ۸۳ ورقه سفید ویك ورقه کبود شماره شد)

رئیس ـ بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس با ۸۳ رأی از نود وسه نفر عده حضار تصویب شد .

۵ ـ مذاکره در بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی

رئیس ـ بودجه چاپخانه مجلس مطرح است گزارش کمیسیون محاسبات قرائت میشود :

کمیسیون محاسبات لایحهٔ شمارهٔ ٥٤٢٣ کارپردازی راجع ببودجهٔ سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس را باحضور آقایان مرآت اسفندیاری و رئیس اداره حسابداری مجلس تحت مطالعه قرار داده با اصلاحاتی که بعمل آمده مواد زیر را تصویب واینك گزارش آن تقدیم میشود .

رئیس ـ مذاکره در کلیات است آقای فیروز آبادی چون در ورقه بیرون اسم نوشته اند مقدم هستند .

فیروزآبادی ـ بنده خیلی متأسفم که چرا باید در این امور همه را از خودم برنجانم و نتیجه هم نگیرم ، اگر نتیجه بگیرم از رنجیدن کسی متأثر نمیشوم ولی هیچ نتیجه هم نمیگیرم و از این متأثرم . مخالفت من راجع به چاپخانه مجلس برای این است که بنده درهرجائی که می بینم یك چاپخانه هست سالی آلاف والوف فایده ازش میبرند دخل‌های کلی میبرند اما بنده نمیدانم بودجهٔ مجلس با این جامعی وبا اینکه همه اسبابش جور است چرا اینجا فایده نمیدهد (تهرانچی ـ فایده میبرد) (دولت آبادی ـ آنجاها بیشتر چاپ میزنند) هر چاپخانه‌ای که باسم مجلس یا دولت باشد استفاده نمیکند و سال بسال هم کلی کسر کارخانه دارد سالی صدهزار تومان دویست هزار تومان کسر کارخانه دارد وبایداز نو درست کنند کارخانه‌ای که نتواند دخل وخرج خودش حتی ضرر این کارخانه را

اسامی موافقین ـ آقایان : ثقة الاسلامی ـ هاشمی ـ دهقان ـ سیف پور فاطمی ـ طهرانچی ـ مرآت اسفندیاری ـ دولت آبادی عامری ـ صدر قاضی ـ اقبال ـ فرمانفرمائیان ـ فرود ـ حکمت ـ نقابت ـ گیو ـ افشار صادقی ـ دکتر شفق ـ فرمند ـ افخمی ـ فرهودی فاطمی ـ فرخ ـ ذوالفقاری ـ دکتر معظمی ـ مخبر فرهمند ـ مهندس فریور ـ دکتر طاهری ـ مرادیه ـ رفیعی ـ دکتر مجتهدی ـ صمصام بختیاری جواد مسعودی ـ دکتر اعتبار ـ دکتر مصدق ـ صدریا ـ دکتر عبده ـ بهبهانی ـ خلیل دشتی ـ حیدرعلی امامی ـ گرگانی ـ نراقی ـ نجدی رحیمیان ـ امیرابراهیمی ـ محمد طباطبائی ـ امیر تیمور ـ فولادوند ـ شیخ الاسلام ملایری ـ طهرانی ـ دکتر کیان ـ اردلان ـ منصف ـ حشمتی اخوان ـ سنندجی ـ ملك مدنی ـ عدل ـ طوسی ـ ایرج اسکندری ـ عباس مسعودی ـ خلعتبری ـ آصف ـ بوشهری ـ نصرت الله اسکندری یمین اسفندیاری ـ صادقی ـ امینی ـ مقدم ـ نجومی ـ امام جمعه ـ نمازی ـ دکتر معاون ـ پور رضا ـ ذکائی ـ شهاب فردوسی ـ حاذقی ـ پناهی ـ شجاع ـ اوانسیان ـ دکتر فلسفی ـ پروین گنابادی ـ اعتماد التولیه ـ مؤید قوامی .

مخالف ـ آقای فیروز آبادی .

جبران بکند نتیجه‌اش چیست آنهم مثل بودجه مجلس است یك کتابخانه در مجلس هست که سالی سی هزار تومان خرج آنجا است و همین طور بی فایده است این است که بنده با این قسمت ها مخالفت میکنم که آنجا هم مثل بودجه مجلس یك کتابخانه با این مخارج درست نکند و یك خرجهای زیادی نکند وملاحظه ملت و مملکت را بکنند خدا شاهد است که مردم بماها یاغی میشوند.

رئیس ـ آقای مسعودی

عباس مسعودی ـ بنده میخواستم از موقع استفاده کنم و تذکراتی راجع به چاپخانه مجلس عرض کنم ولی چون قبلا آقای فیروز آبادی این موضوع رامطرح فرمودند که از چاپخانه مجلس استفاده نمیکنند خواستم بعرض آقایان برسانم مطابق رسیدگی که من کرده‌ام وصورتیکه از آقای مرآت اسفندیاری گرفتم اینطور نیست که آقای فیروز آبادی فرمودند سالی مقدار زیادی از چاپخانه استفاده میکنند و حال اینکه این یکموسسه تجارتی نیست و در حقیقت جزء تشخصات مجلس است و این اساساً نباید یك مؤسسه تجارتی باشد درصورتیکه در حال حاضر این مؤسسه که الآن هست صورت تجارتی دارد و یك منافع هنگفتی هم در سال میدهد چنانکه درسال ۱۳۰۰ تا سال ۱۳۲۱ در آمد خالص که این مؤسسه داشته ۱۵/۵۱۶/۲۹۹ ریال بوده است آنوقت تمام اشیاء و اثاثیه‌ای را که خریده شده در این مدت از این مبلغ کسر کرده اند یعنی ۷٬۲۸۵٬۳۶۵ ریال از این کسر کرده اند اضافه در آمد که تحویل خزانه دولت شده ۸/۲۳۰/۹۳۴ ریال (یکنفر از نمایندگان ـ آقا نسبت به چقدر سرمایه ؟) سرمایه اولیه‌اش خیلی کم بوده است ۳۱/۴۳۴ تومان بوده و در این مدت ۷٬۲۷۵٬۰۰۰ ریال برایش ماشین آلات و اثاثیه خریده شده که عیناً از در آمد خالص کسر شده و در حقیقت این هشتصدهزار تومانی که در این مدت داده شده هشت میلیون ریال این تمام درآمدش شده است و خرید اثاثیهٔ هم ازش کسر شده و این مبلغی است که بخزانهٔ مملکت رسیده بنا بر این ملاحظه بفرمائید آقای فیروز آبادی که این کاملاً بنگاه تجارتی بوده و بنده اتفاقاً راجع بهمین موضوع هم میخواستم عرض کنم که چاپخانه مجلس از صورت تجارتی باید در بیاید چرا اساساً در آمدش جزء بودجه مملکت وارد میشود خوب است آقایان هیئت رئیسه و کارپردازان مطالعه بفرمایند یك راهی پیدا بکنند که بودجه چاپخانه هم جزء بودجهٔ خود مجلس باشد وعوائدش هم جزء درآمد خود مجلس باشد وصرف خرجهائی که پیدا میشود بکنند (هاشمی پیش‌بینی شده است) اگر پیش بینی شده است که واقعاً اسباب خوشوقتی است ونظر آقای فیروز آبادی کاملاً تأمین شده است . و امابنده عرایضی که داشتم راجع به چاپخانه مجلس در خصوص کارمندان اداری آنچه که باید صحبت شده است و بنده درخصوص کارمندان اداری عرضی نمیکنم فقط راجع به کارگران چاپخانه میخواستم عرض کنم البته آقایان کار پردازان همیشه رعایت زندگی آنها را کرده اند ولی متأسفانه بواسطه گرانی معیشت و مخارج زندگانی آنطوری که باید توجه بشود باین قضیه توجه نشده است البته در این مدت از نظره کمك هزینه و تفاوت بهای نان و کمکهای دیگر بکارگران شده است ولی چون آنها درهرسال اضافه‌حقوق نگرفته اند یعنی در این سه سال اضافاتی از لحاظ کمك خرج و تفاوت بهای نان و این چیز ها داده شده است ولی اضافه حقوق چیزی داده نشده است چندی پیش آقایان کارگران چاپخانه شکایتی کرده بودند و آنها نیز به بنده مراجعه کرده بودند و بوسیله بنده به آقایان کارپردازان عرض شد و توجه آقایان را جلب کرد خوشبختانه خود آقایان کارپردازان هم متوجه این موضوع شده بودند ومشغول تصمیم گرفتن و ترمیم وضع حقوق اینها بودند و چند جلسه کمیسیون کردند که بنده هم افتخار عضویت آن کمیسیون را پیدا کرده بودم برای رسیدگی بوضع حقوق کارگران آنجا رسیدگی شد بصورت هائی که از سایر مطابع راجع به کارگران داده شده است ملاحظه فرمودند آقایان کارپردازان که این رقم بخصوص در سال جاری خیلی خیلی کمتر از تمام مطابع بود یعنی منتهای صرفه جوئی را آقایان

کارپردازان کردند این بود که خودشان قبول کردند که یك صدی بیست و پنج اضافه حقوق بآنها داده شود که یك کمکی بآنها بشود و بنده هم از این جهت خیلی متشکرم و خوشوقتم چون آقایان توجه داشته و توجه کرده اند فقط چیزی که خواستم تقاضا کنم این است توجه بفرمایند از ماه شهریور این اضافه صدی بیست وپنج را که در نظر گرفته‌اند محلی برای پرداخت آن از امرداد ماه پیدا کنند ، چون این شکایت در حقیقت در امرداد ماه شده بود بنا بر این از آقایان استدعا میکنم که این کمك خرج را از صرفه جوئیهائیکه ممکن است از امرداد ماه بپردازند . یك قسمت دیگر از عرایض من راجع ببهداشت کارگران چاپخانه است که البته وضعیت بهداری این جا خوب است واقدامات لازم هم شده است ولی نکته‌ایرا که بنده میخواستم عرض کنم بآقای دکتر معاون که پیشنهادی فرموده بودند که از بهداری اینجا مردم هم استفاده کنند و مورد استفاده دیگران هم واقع شود بنظر بنده بهداری اینجا آن اندازه نیست که بتواند برای دیگران هم مورد استفاده قرار گیرد چون آقای دکتر معاون شاید توجه فرموده باشند که بهداری مجلس غیراز بهداری بانك ملی است و بهداری بانك تشکیلات وسیعی دارد لکن بهداری اینجا مرکب از دونفر طبیب : آقای دکتر نیرومند و آقای دکتربدیع زاده و وسایل هم باندازه کافی نیست که بتوانند بوضعیت مرضای خارج رسیدگی کنند چون الآن دویست وپنجاه نفر کارگر در چاپخانه است واگر با تمام کارکنان چاپخانه مجلس حساب بکنیم چهارصد نفر میشوند و چهارصد نفر اگر بناشود عائله‌شان هم مورد توجه بهداری قرار گیرد وهر نفری که چهار نفر عائله داشته باشد این خودش دو هزار نفر میشود و برای سازمان فعلی مجلس این بهداری حتی تکافو برای داخله‌اش هم نمیکند چه برسد بخارج ، البته نظر آقای دکتر معاون این بوده است که هر وقت وقتی پیدا کردند بخارج رسیدگی کنند بنا بر این بنده خواستم که این موضوعرا از آقایان کارپردازان استدعا بکنم توجه بفرمایند که بهداری را توسعه بدهند ودر درجه اول برای کمك باعضای مجلس باشد و اگر طوری استعداد پیدا کرد که بخارج هم رسیدگی کردند آنوقت مراجعین دیگر هم استفاده میکنند و الا حالا بنظر بنده هیچ صحیح نیست در حالیکه بهداری این جا احتیاج خود مجلس را هم رفع نمیکند بخارج رسیدگی کنند و بیمار قبول نمایند . یکی دیگر از عرایضم راجع به بیمهٔ کارگران است. البته آقایان نمایندگان مسبوق هستند که قانون بیمه کارگران از مجلس گذشت ولی آئین نامه این قانون هنوز تنظیم نشده و عملی نشده است و بنده فوق‌العاده خوشوقت میشوم که این کار را اول از مجلس شروع بکنیم یعنی بیمه را اول از کارگران چاپخانه شروع میکردند که یك کمکی نسبت بکارگران اینجا بشود و بعد در جا های دیگر . قسمت دیگری که میخواستم عرض کنم راجع بوضعیت کارگران و پاداش و تشویق آن ها است والبته کارمندان شامل یك مقرراتی هستند که باعث تشویق آنها میشود زیرا این کارمندان اداری یك وضعیتی دارند که مستخدم رسمی حساب میشوند ولی برای کارگر هیچ چیزی نیست جز یك کنترات نامه یعنی آلان می‌بینم دراین مؤسسه در این چاپخانه مجلس استادان فنی هستند که این استادان واقعاً نظیر ندارند واگر مافرض کنیم که اگر اینها امروز واقعاً بخواهند از کار کناره کنند هیچ تعهدی ندارند مگر یك کنترات نامه و کناره گرفتن اینها بکلی کار را فلج میکند ـ بنظر بنده اگر یك فکری میشد برای اینکه اینها شامل یك مقرراتی میشدند که پابند میشدند وتشویق میشدند خیلی خوب بود حالا اگر طوری میشد که این استادان را بتوان شامل مستخدمین رسمی کرد و یا در تحت یك مقررات دیگری قرارداد البته اول باید تشویق بشوند تا اینکه تعهد آنها در مقابل مؤسسه بیشتر باشد و عرایض بنده بطور کلی این قسمت ها بود که توجه آقایان کارپردازان را جلب بکنم تادر آتیه نسبت بکارگران چاپخانه توجه بیشتری داشته باشند (صحیح است) البته آقایان همیشه توجه داشته اند و امیدوارم که در آینده وسایل استراحت کارگران را بهتر فراهم بکنند .

رئیس ـ آقای طهرانچی مخبر کمیسیون .

طهرانچی ـ بنده‌خواستم در مقابل توضیحاتی که آقای مسعودی نمایندهٔ محترم راجع بچاپخانه فرمودند و همچنین نسبت به‌بیانات آقای فیروزآبادی خاطرشان را بیشتر مستحضر بدارم البته آقایان همه میدانند چاپخانه همانطور که درصورت ریزش بعرض مجلس شورای ملی رسانیده‌اند از اول سی‌ویک هزار تومان بیشتر سرمایه نداشته است و بعد در قسمت ماشین آلاتی که فرمودند ممکن است از بین برود و استهلاك نشود تمام‌اینها ازمحل استقراض خریده شده وبعد هم‌پرداخته شده ومستهلك شده‌است یعنی‌تمام این ماشین آلاتی که‌الآن سرمایه‌اینجا است مجانی‌تمام‌شده است ، بدون اینکه‌دیناری از این بابت از خزانهٔ مملکت استفاده کرده باشد بلکه همه ساله خزانهٔ عمومی ازبودجه چاپخانه استفاده کرده‌است پس میتوان گفت این خود بهترین دلیلی است که این مؤسسه ازبهترین ومفیدترین‌مؤسساتی‌بوده است که تاکنون تأسیس شده و نظرحضرتعالی هم لابد همین‌است ، بنده این راتوضیحاً عرض میکنم که این چاپخانه از مفیدترین مؤسساتی‌است که باید جزء تشکیلات و سازمان مجلس شورای ملی باشد و علاوه براینکه جزو مشخصات مجلس شورای ملی است و مجلس آنرا لازم دارد و هیچ مجلسی هم در دنیا بدون آن نمیتواند کار کند . تمام سرمایه‌ای که فعلاً چاپخانه دارد از محل استقراض‌خریده شده وتمام‌آن استقراض راپرداخته‌اند بدون‌اینکه‌دیناری باقی گذاشته باشندبعلاوه هرساله‌مقداری از منافع خودش را به بودجه دولت پرداخته‌اند حالا اگر مجلس شورای‌ملی نمیخواهد این مبلغ بدولت پرداخت‌شود در آتیه تصویب بکنند بهرجا که میخواهند بپردازند ولی این مؤسسه علاوه بر تمام مخارج خودش و مزد کارگر وغیره مبالغی‌هم درسال‌اضافه درآمد داشته است و داده است،ایکاش که تمام مؤسسات اقتصادی و کارخانجات ماهم‌که در دوایر دیگر بود اینطور بود . و از این جهة به عقیدهٔ بنده بایستی از تمام آقایان کارپردازان گذشته و حال تشکر بکنیم و همچنین ا کارگران‌مطبعه که‌آنها توانسته‌اند یك‌همچوتصویب خوبی بدولت و مجلس شورای ملی بدهند برای اینکه در حقیقت دسترنج آنها بوده است که توانسته است یك منافع خوبی بمملکت بدهد (صحیح است) و راجع بکارگرها البته آقای کارپرداز ممکن است بعد از یك مخالف توضیحات بیشتری بدهند ولی آنطور که به بنده فرمودند البته یك اضافاتی‌مطابق سنوات‌قبل بآنها داده‌شده است ، اینطورنیست که اضافهٔ اجرت بآنها داده‌نشده باشدهمانطور که ترقی‌حقوق داده شده است ، اضافه هم داده شده و البته برای امسال هم همانطور که فرمودند ازشهریورماه یك اعتباراتی تصویب‌شده است که پرداخته میشود و اگر ما بخواهیم این را به‌قبل‌از شهریورماه‌ببریم البته اعتبار کسر میآید وچون اعتبار کسر میآید البته از محل دیگری نمیشود پرداخت . ولی‌ممکن‌است مجلس‌تصویب بکند ویك اعتباری بگذراند برای آنها البته این‌اختیار باا کثریت‌مجلس است واینکه آقای‌فیروزآبادی فرمودند کسرداشته است ، اینطورنبوده است در سال گذشته هفتصد هزار ریال اضافه داشته است .

تهرانی ـ سال گذشته ۷۰ هزار تومان بوده است وتمام اینها را پرداخته .

طهرانچی ـ . . . عرض کردم تمام قیمت ماشین آلات و قیمت ساختمانش‌را پرداخته‌تمام اینها ماشین‌آلات‌وساختمان و حتی اجناسی که الآن ذخیره دارد تمام‌پولش را پرداخته و از بودجهٔ مملکتی چیزی نگرفته است . منتهی مثل یك تاجری یك مبلغی از اعتبار خودش قرض گرفته و بعداً هم آنرا پرداخته است و الآن هم چندین میلیون ممکن است مانده باشد که اینها دارائی مطبعه است و علاوه براین همه ساله یك مقداری هم اضافه پرداخته و منافع بخزانه دولت داده است (صحیح است) .

رئیس ـ آقای دکترشفق .

دکترشفق ـ بنده موافقم .

جمعی ازنمایندگان ـ مذاکرات کافی است .

رئیس ـ آقای دکتر شفق .

دکترشفق ـ بنده‌موافقم (فرهودی ـ مذاکرات کافی است آقا) .

رئیس ـ چون دیگر نظری نیست رأی میگیریم‌بورود در شورمواد آقایان‌موافقین‌برخیزند؟ (اغلب‌برخاستند)ماده اول قرائت میشود :

ماده اول ـ برای حقوق و هزینه ۱۲ ماهه سال۱۳۲۳ چاپخانه مجلس هفت میلیون و پنجاه هزار ریال مطابق فقرات ۱ و ۲ پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده‌میشود.

تبصره ۱ ـ بکارپردازی مجلس‌اجازه داده میشود کمك هزینهٔ کارگران‌فنی‌چاپخانه‌مجلس‌را (موضوع قانون کمك کارمندان دولت) تاآخرسال۱۳۲۳ از محل‌درآمد چاپخانه مجلس بپردازد .

تبصرهٔ ۲ ـ مبلغی که بعنوان فوق‌العادهٔ اضافه کاری و کمك اعاشه و حقوق ایام مرخصی در ضمن این بودجه منظور شده است‌برطبق تصویب کمیسیون منتخبه ازطرف هیئت رئیسه‌پرداخت‌خواهد گردید . (یکنفرازنمایندگان پیشنهاد آقای امینی راجع بحذف این ماد است) .

رئیسـ مخالفی‌نیست؟ پیشنهاد آقای‌امینی‌قرائت‌میشود :

پیشنهادمیکنم‌تبصره یك ازماده اول گزارش کمیسیون محاسبات حذف شود .

امینی ـ عرض کنم نظر بنده این بود که چون عین این تبصره در بودجه مجلس شورایملی تصویب شده است یا این تبصره درآنجا زاید بوده یادراینجا بهرحال چون‌یکدفعه‌در آنجا تصویب شده است بنده عرض میکنم ذکرش در اینجا دیگرلازم‌نیست درتبصره میگوید«بکارپردازی مجلس‌اجازه داده میشود . . .» کمك هزینه‌کارگران‌فنی چاپخانه مجلس (موضوع قانون کمك کارمندان دولت را) یعنی اعم از کارگران فنی یاغیرفنی واین تبصره‌دربودجهٔ مجلس‌تصویب شده بنابراین بکارپردازی مجلس این اجازه داده شده است مجدداً کارپردازی‌این تبصره را تکرار کند دراینجاموردی ندارد مخالفت بنده برای همین بود و از همین جهت پیشنهاد حذفش را کردم چون لزومی ندارد

رئیس ـ آقای هاشمی

هاشمی ـ بنده با این توضیحی که دادند گمان میکنم لفظ چاپخانه در قانون مصوبه بودجه مجلس در تبصره یك ماده اول آن‌جا زاید باشد یعنی آنجا که تصریحی دارددیگر فایده ندارد که دراینجاهم ذکر بشود .

رئیس ـ آقای دکتراعتبار .

دکتراعتبار ـ این پیشنهادی که آقا فرمودند البته صحیح است ولی اگر توجه بفرمایند بودجه مجلس تقسیم شده است بدو جزء بودجهٔ مجلس و بودجهٔ چاپخانه . و آن تبصره‌ایکه دربودجهٔ‌مجلس پیش‌بینی شده‌بود مال کارمندان است درحالیکه‌این ماده مربوط بکارگران است این است که بنده خواهش میکنم موافقت بفرمایند تصویب شود .

رئیس ـ آقای مخبر نظری دراینخصوص ندارند ؟

مرآت اسفندیاریـ اجازه‌میفرمائید؟

رئیس ـ بفرمائید .

مرآت اسفندیاری ـ این تبصره لازم است باشد . برای اینکه‌آن ازمحل درآمد عمومی‌است برای اعضاءومستخدمین صاحت رتبه که دربودجه مجلس ذکر شد وتصویب شد در صورتیکه‌این برای کارگران‌است‌ازعایدات‌خود چاپخانه که باید داده شود واگراین‌نباشد مانمیتوانیم چیزی بآنهابدهیم.

امینی ـ پس میفرمائیدآنجا زائداست ؟

مخبر ـ . . . بلی‌آنجا زائد است .

رئیس ـ آقای امینی مسترد داشتید ؟

امینی ـ بلی‌آقا مسترد داشتم .

رئیس ـ درماده اول پیشنهاد دیگری نیست ؟

دکترطاهری ـ چرا آقا بنده پیشنهادی کرده‌ام .

دکتر اعتبار ـ بلی آقا پیشنهاد شده است

رئیس ـ خوبست آقایان این پیشنهادات را روشن بنویسند که راجع بکدام ماده است

دکترطاهری ـ پیشنهادی که بنده کرده ام راجع به تبصرهٔ دوم است .

رئیس ـ پیشنهادآقای دکترطاهری قرائت میشود :

مقام ریاست محترم ـ پیشنهاد میشود تبصرهٔ۲بترتیب‌زیر اصلاح شود .

تبصرهٔ۲ ـ مبلغی که بعنوان فوق العاده و اضافه کاری و کمك اعاشه وحقوق ایام مرخصی وتفاوت بهای نان درضمن بودجه منظور شده ازاولین فروردین تاآخر سال ۱۳۲۳قابل پرداخت میباشد .

مخبر ـ در ضمن بودجهٔ مجلس آقای دکتر تبصره دوم حذف شد .آن‌قسمت که‌میفرمائید بین کارپردازان‌وکمیسیون محاسبات و هیئت رئیسه قبلاً مذاکره شد ، استدعا میکنم توجه بفرمائید البته هر اعتباری تصویب پرداخت میخواهد این تبصره تصویب پرداختش را معین کرده است حالا علاوه براین اضافه پرداخت که پرداخته میشود لازم بود که یك کمیسیونی با موافقت ریاست مجلس تشکیل شود برای رسیدگی باوضاع واحوال مستخدمین جزءو کارمندان و مخصوصاً کسانیکه مستحق این کمك اعاشه هستند ودارای عائله زیاد میباشند بآنها رسیدگی بشود و این اعتبار به تناسب بیچارگی و بی بضاعتی پرداخت شود قطعاً این نظریات یك کمیسیونی لازم دارد که چه بنویسند و چه ننویسنداینها رسیدگی‌خواهد شد وبرای ریاست مجلس‌هم وقت کافی نیست که به این قسمت ها رسیدگی کنند (صحیح است) و همین طور سایر اعضای هیئت رئیسه بنا براین قطعاً یك کمیسیونی باید تشکیل شود برای رسیدگی باین قبیل چیزها وبعقیده بنده اصلاً تصویب پرداخت هم لازم ندارد وحالا ببینیم آقاچه پیشنهاد کرده‌اند پس این تبصره چیز زائدی نبود درآنجا وهنوز هم دراینجا رد نشده است واین قسمت اشکالی ندارد برای آنکه درآنجا حذف شده است وعوضش تبصره دیگری هست ولی این جا احتیاج ندارد (صحیح است) ومحتاج باجازه تصویب‌پرداخت هم گمان نمی کنم باشد . میپردازند .

یکی از نمایندگان ـ مجدداً قرائت شود .

رئیس ـ پیشنهاد آقای دکتر طاهری را مجدداً قرائت بفرمائید .

پیشنهاد میشود تبصره دو بترتیب زیر اصلاح شود ـ تبصره ۲ ـ مبلغی که بعنوان فوق‌العاده واضافه‌کاری و کمك اعاشه و حقوق ایام مرخصی وتفاوت بهای نان درضمن بودجه منظور شده ازاول فروردین تا آخرسال۱۳۲۳ قابل پرداخت می باشد .

رئیس ـ آقاتوضیح میفرمائید؟

دکتر طاهری ـ تبصره همانطور که آقای‌مخبرهم‌توضیح دادند برای اجازه پرداخت کمك‌خرج‌ها است وبایدیك‌چیزرا اضافه کنند وآن تفاوت بهای نان است آن‌قسمت تفاوت‌بهای نان اینجا اضافه شده و آن کمیسیون هم حذف شده حالا بعد اگر میخواهند خودشان کمیسیون درست کنند ضرری ندارد . این است که این‌عین‌همان تبصره است باضافه‌پرداخت اضافه بهای نان (صحیح است) .

رئیس ـ بنده تصور میکنم که اگر آقای مخبر هم قبول بکنند ....

مخبر ـ بنده قبول میکنم آقا .

دکتر اعتبار ـ بنده هم مسترد میکنم پیشنهادم را .

رئیس ـ آقای ملك مدنی .

ملك مدنی ـ بنده هم موافقم .

صادقی ـ عرض کنم که بنده یك تذکری دارم .

رئیس ـ بفرمائید .

صادقی ـ ... اغلب اتفاق می افتد که‌عدهٔ حضار مجلس تطبیق نمیکنند با عده ایکه اینجا هست مثلاً همین‌الآن یکی از آن موارد است عده حاضر کمتر از۷۶ نفراست وشاید شصت نفراست (مهندس فریور ـ الآن بشمارید آقا) (عده حاضر را آقای هاشمی شمرده وهفتاد وپنج نفر بودند) .

و بنده تصور میکنم که این قسمت خیلی مؤثر است در موقع اخذ رأی ، چون اغلب از آقایان‌خارج میشوند ومعلوم نمیشود که عده آراء چقدر است .

رئیس ـ چون از اینجا کسی بیرون نرفته لابد اشتباه شده‌است بهرحال عده برای رأی کافی‌است پیشنهادات قرائت میشود . پیشنهاد آقای دکتراعتبار :

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل ـ بعنوان تبصره شماره سه به ماده اول اضافه شود .

تبصره۳ـ چاپخانه مجلس‌شورای‌ملی روی اصول بازرگانی وبهره برداری اداره خواهد شد وهیئت رئیسه‌مجلس آئین‌نامه مربوطه را تا مدت یکماه از تاریخ تصویب این قانون تنظیم وبموقع اجراء میگذارد .

رئیس ـ مخالفی نیست ؟ (مهندس فریور ـ توضیح بدهند)

دکتر اعتبار ـ عرض کنم ، بنده وقتی که بودجه چاپخانه مجلس را مطالعه می کردم باین اصل بر خوردم که اصولاً نه فقط چاپخانه بلکه هر مؤسسه ایکه شبیه به چاپخانه باشد روی اصول اداری نمیتواند اداره بشود معنی ندارد یك چاپخانهٔ که واقعاً بایستی کار کند و کارش‌هم ممکن است کم و زیاد شود برای آن یك کادر اداری معین کرد و یك بودجه ثابتی برایش پیش بینی کرد البته مؤسسات صنعتی احتیاج بیك کادر اداری ثابتی دارند ولی کادر فنی آنها تغییر میکند شما یك وقت کار دارید کارگر زیاد لازم دارید وقتی‌که کار کمتر دارید بالطبع کارگر هم کمتر لازم است (صحیح است) این موضوع در هیئت رئیسه‌هم مذاکره شد و تقریباً مورد موافقت هم واقع شد بنا براین بنده این قسمت‌را پیشنهاد کردم برای‌اینکه واقعاً این موضوع‌مسجل شود و دریك آتیه نزدیکی این موضوع عملی شود و ازاین نظر بنده در سایر مواد بودجه چاپخانه مخالفت نکردم برای اینکه تا این نظر عملی نشود بنده تصور نمیکنم که اصلاً چاپخانهٔ مجلس یك سروسامان صحیحی بخودش بگیرد این است که تمنا میکنم ، آقایان موافقت بفرمایند .

رئیس ـ آقای مخبر فرهمند شما مخالفید ؟

مخبر فرهمند ـ بلی بنده مخالفم ، عرض کنم بنده بااین پیشنهادی که آقای دکتر اعتبار کردند مخالف نیستم ولی منظور ایشان نظر خاصی است بدون اینکه یك مخارجی هم اضافه بکنند اگر بناشود که روی اصول بازرگانی اداره بکنند (امینی ـ آقا بلندتر) . . مستلزم یك هیئت مدیره و بازرس و همان تشریفاتی که در شرکت ها هست و حقوق و مزایا و غیره خواهد بود ، آقا الآن کارپردازی مجلس همان عمل را میکنند بدون اینکه خرج زیادی هم داشته باشد و اگر آن ترتیب بشود آن وقت یك حقوقی هم باید ببازرس و هیئت مدیره بدهید ، الآن چاپخانه دارای یك عایداتی است و یك مخارجی می کند ویك مبالغی هم به دولت میدهد و بعلاوه اگر یك وقتی مطبعه برای شما کار نکرد یك مخارجی را دولت باید بدهد بدون اینکه عایداتی داشته باشد اگر این‌طور شد این نظر آقا بضرر این دستگاه است و بعلاوه اگرما بخواهیم باین ترتیب اداره کنیم اعتبارات دیگری هم هست که فعلا مقتضی نیست در این بودجه گذاشته شود و باید بگذاریم برای سال آتیه تا مطالعات بیشتری بشود اگر مقتضی بود اضافه خواهد شد فعلا مصلحت نیست ودرعمل هم کارش بازرگانی است

دکترشفق ـ بنده هم پیشنهادی کرده‌ام که از یك‌لحاظ شبیه است به پیشنهاد آقای‌دکتراعتبار اجازه بفرمائید آنهم قرائت شود وصحبت بشود .

رئیس ـ یکنفرفقط درباره پیشنهاد میتواند صحبت کند پیشنهاد آقای دکترشفق قرائت میشود :

پیشنهاد میکنم تبصره سه بماده اول افزوده شود ، تبصره سه ـ کارپردازی مجلس مکلف است برای سال ۱۳۲۴ سازمان جدید صحیح وعلمی که درآن‌ضمن موضوع بازرگانی کردن چاپخانه هم مطرح میشود بدهد و این سازمان تحت نظر کمیسیون خاصی که از مجلس برای این مقصود انتخاب میگردد و با کارپردازی مجلس همکاری میکند وقوع یابد .

دکترشفق ـ آقایان معمولا درباب امور بودجهٔ دو سه روز بآخر ماه مانده بودجه $\frac{2}{12}$ یا بودجه مجلس یا بودجه چاپخانه مجلس یا بودجه دولتی که کارمندان برای آن کار میکنند میآورند اینجا وما مجبور میشویم ومجبورهم هستیم بواسطه اینکه حقوق کارمندان تأخیر نشود عجله میکنیم و تصویب میکنیم . بنده از این لحاظ با بودجه چاپخانه مجلس موافق هستم و پیشنهاد میکنم که فوراً رأی بدهیم و تصویب شود ولی پیشنهادی میدهم برای سال ۱۳۲۴ واگر بنده باین پیشنهادی که میدهم ایمان نداشته باشم بهیچوجه وقت مجلس را نمیگیرم مادو رقم کار داریم : یکی کارطاهری و فرمالیته یك ارقامی ، صحیفه‌ایرا میآوریم و فوراً آقای تهرانچی هم

میفرمایند آقا درست است وعمل میکنند و تا حالا هم صرف وقت کرده‌ایم وظاهر امر هم صحیح است و یکی هم آقا یك نظر توجهی است ویك وظیفه‌ایست اینجا که این وظیفه توجه بخصوص آقایان نمایندگان است که ما رفته رفته باید درکار ترقی بکنیم و اصلاح بکنیم و یك نقایصی را مرتفع سازیم و این هم متأسفانه نیست . اگر مجلس یك مطبعهٔ کوچکی داشت برای طبع روزنامه یا اوراق یا لوایحش بنده عرض نداشتم ولی این چاپخانه و این مطبعه الآن یك بنگاه عظیمی شده است دویست سیصد نفر کارگردارد و یك ماشین‌های درجه اول دارد که برای مجلس خریده شده واین یك بنگاهی‌است بیشتر ازاحتیاجات‌مجلس وبرای تمام مملکت کار میکند وچنین بنگاهی را نمیشود آقایان بایك ورق بودجه در دو روزطبع کنیم وآقایان کارپردازها هم بیایند و یك توضیحاتی بدهند و ما هم رأی بدهیم ولی ملاحظه بفرمائید باید سازمان این چاپخانه مثل سازمان خود مجلس نمونه وسرمشق باشد برای سازمان سایرادارات دولتی مثلاً در این مطبعه ماشین های درجه اول داریم یکی از سازمانهای اصول‌علمی ودفترداری جدید این‌است که استهلاك معین بشود و همچنین قیمت ماشین ها ، فرض کنیم ، این پول و سرمایه ایکه این جاگذاشته می شود معین بشود وجه اجاره زمین ومحلی که صرف این چاپخانه میشود معین بشود یعنی‌خلاصه روی اصول بازرگانی بتمام معنی و مطابق اصول دفترداری اداره بشود مثلاً ما باید درآخرهر سال باکمال روشنی بدانیم موجودی سال گذشته از مرکب و قلم و دوات و روغن و لوازم و مصارف دیگر چقدر بوده است‌آیااین موجودی تحویل شده است یاخراب شده ؟ بااین مقدمات برای‌اینکه وقت مجلس را بنده نگیرم تصور میکنم یا باید آقا این چاپخانه موقوف بشود یا بنظر بازرگانی اداره شود . اما بازرگانی بااین نحو که‌همکار محترم آقای طهرانچی فرمودند یا آقای مخبر فرمودند که در عمل بازرگانی‌است ، بنده جسارت میکنم ببخشید درعمل‌اینطور نیست وبنده اطلاع دارم برای تهیه مرکب الآن چهل روز است که تهیه نشده

مرآت اسفندیاری - این طور نیست آقا شما خبر ندارید . . .

دکتر شفق - وبرای تهیه آن مرکب بلکه سه چهار ماه وقت میگذرد . . . (یکی از نمایندگان - این طور نیست) بنابراین باید یك سازمان اساسی علمی داده شود برای سال ۱۳۲۴ چون این یك مؤسسه ایست که الآن ۷ میلیون بودجه دارد و نمیشود این را مثل آبدارخانه مجلس منظورداشت‌واما راجع باین بودجه حاضربنده مخالفتی ندارم برای‌اینکه زود تربگذرد وحقوق کارمندان داده‌شود.

رئیس - آقای هاشمی .

هاشمی - بنده یك استدعائی از آقایان نمایندگان دورهٔ چهاردهم دارم .

مهندس‌فریور - دورهٔ ۱۵ بفرمائید ۱۴ که تمام شد .

هاشمی - . . . بسیار خوب . . در اموریکه میخواهند فرمایشی بفرمایند وقت مجلس را بی جهت نگیرند و مقدمةً یك تحقیقات کافی و وافی بفرمایند . مثل حضرت آقای فیروزآبادی شخصی‌عالم (آیه قرآن است که میفرماید پیروی مکن آنچه را که در آن علم نداری) چرا باید فرمایشاتی نسبت به چاپخانه‌مجلس بفرمایند که ازکاملترین بنگاههای مملکت است وازمرتب ترین سازمانهای مملکت بشمار میرود (صحیح است) .

فیروزآبادی - بودجه پارسالش چه بود ؟

هاشمی - . . . هفتصد هزار تومان عایداتش بوده بعداز وضع کلیه مخارجش . . .

فیروزآبادی - پارسال اینطور نبود !

هاشمی - چطورمرا تکذیب میکنید که اینطورنبوده آقا ؟ من ازروی علم صحبت میکنم ازروی هوی وهوس واز روی تمایل عامّه حرف‌نمیزنم آقا(صحیح‌است)شماحق‌ندارید بمن بگوئید اینطور نبوده است (صحیح است) من منظورم عمل است آقا نه اینکه عوام مردم خوششان بیاید ، و یك هوس دیگر ما داریم در امور که فوری اساس هرتشکیلاتی را بهم بزنیم و بیك صورت جدیدی دربیاوریم این بنگاه بزرگ درتحت نظرارباب کیخسرو مرحوم وشور متخصصین

خلاجه مراحلی‌را ازاصول تکامل پیموده تابصورت امروز که ملاحظه‌میفرمائید رسیده هروقت که بنده یك‌ضرری‌هم‌ببینم تغییراتی که میدهند بهتر از وضع موجود است با آن مخالفت میکنم ودفاع مینمایم وحالا ازآقای دکتر شفق و آقای دکتر اعتبار خواهش میکنم بجای اینکه پیشنهاد بدهند که کارپردازی برای‌چهار ماه‌دیگر نتوانند کاری‌بکنند بهتر است که تشریف بیاورند آنجا . . . بیایند کارپردازی و بطور استدلال صحبت بفرمایند . اگرآن چیزی که درنظر گرفته‌اند بهتر ازوضع موجود امروز باشدآقایان‌هم عنادی ندارند قبول می کنند برای سال ۱۳۲۴ نه برای زود تر از سال ۱۳۲۴ وما چرا باید دربودجه مختصر چاپخانه‌یك‌مواد عریض و طویلی را بی‌جهت بگذاریم این راه عملی است که بنظر بنده میرسد . (صحیح‌است)

مخبر - نماینده محترم آقای دکتر شفق گمان میکنم یك قدری بی‌لطفی فرمودند که محاسبات این مؤسسه‌مرتب نیست حضرتعالی فرمودید باید بایك اصولی اداره بشود و دارای یك بیلانی باشد ودارای محاسبات منظم ومعینی‌باشد که ضرر و نفع آن معلوم باشد . مثل اینکه حالا اینطور نیست . چنانچه قبول زحمت می‌فرمودید وبقول آقای‌هاشمی قبلاً تشریف می بردید به اداره محاسبات و به‌آن رسیدگی میکردید ملاحظه میفرمودید که اینطور نیست بودجه چاپخانه مجلس‌هم الآن یکماه است ازطرف کارپردازی بین آقایان‌طبع‌وتوزیع شده‌است ودر کمیسیون‌هم موردرسیدگی بود . حالا اگر دراین یکماه توجه‌ننمودید ومجال‌نفرمودید دیگر تقصیر کسی نیست یك بودجه ای که شش ماه از سال گذشته است دیگر نمیتوان آنرا معطل کرد . اما درقسمت چاپخانه این بیلان آنها ضرر ونفع آنها همه موجود وحاضر است که ازاول چطور تأسیس شده است . چقدر ماشین آلات خریده چه‌قسم‌استهلاك کرده‌چقدرمنافع‌داشته‌حالاهم‌هروقت آقا میل داشته باشند بنده حاضرم توضیحاتی درمقابل‌بیانات آقا عرض بکنم که باچه مبلغی تأسیس شده است و از کجا سرمایه‌اش‌را آورده‌اندواز کجامنافع آن‌سرمایه‌راپرداخته‌اند چقدرعوائد داده‌اند وباچه‌طرزی این‌چاپخانه اداره میشود محاسبات خیلی مرتب ومنظمی‌هم دارد آقا هروقت‌بمحاسبات خود چاپخانه و محاسبات مجلس شورای ملی مراجعه کنید شما راهدایت‌میکنندوتمام ارقام را دردسترس‌شما میگذارند وملاحظه خواهید فرمود که هیچ‌یك ازمؤسسات وشرکت های تجارتی که بنده میدانم اینطور حساب صحیح ومنظم ندارند (صحیح‌است) . آقا آن شرکت های تجارتی اکثراً حساب درستی ندارند ومورد استفاده خیلی از اشخاص واقع میشوندودر آنجا بعنوان هیئت مدیره‌وغیره سوءِ استفاده‌های بزرگی کردند (صحیح است) آیا مقصود این است که این مؤسسه‌هم‌برود تبدیل به‌یك همچوچیزی بشود ؟این مؤسسه خودش مولود مجلس شورای ملی است و خود کارپردازان مجلس این را تولید کرده‌اند با سی ویك هزار تومان که این مبلغ وجه اولیه بوده است آن را تأسیس کرده‌اند و ما باید نتیجه زحمات آنها را تقدیر کنیم وبعلاوه تحت نظر یك عده ازاشخاصی اداره میشودکه‌مجلس شورای ملی این اشخاص‌را از بین نمایندگان ملت انتخاب میکند و آن عبارت از هیئت کارپردازی مجلس است وشما بهتر ازاین و مطمئن‌تر از این اشخاص را از کجا بدست میآورید ؟ در شرکت‌های تجارتی بدست میآورید که اینطور کارمیکنند واستفاده‌هائی‌میبرند وهر گونه منافعی میبرند یا هرجور بخواهند اقوامشان را آنجاها وارد می کنند وشغل می دهند ؟

میفرمائید نبوده ؟ بدانید که یك همچو شرکتهائی درمملکت هست و این همه شکایات مردم از این قبیل شرکتها است (صحیح است) آنوقت شما می‌خواهید یك همچومؤسسه‌ای را که با یك طرز خوبی اداره میشود و شده است و تمام سرمایه‌اش‌را خودش مستهلك کرده است و وضعیت خوبی‌هم دارد و هر ساله مبالغی هم بدولت استفاده میدهد و کار و دستورات مجلس شورای ملی را هم اجرا میکند و درست در تحت نظر هیئت رئیسه و کارپردازان مجلس شورای ملی که از بین نمایندگان مجلس شورای ملی انتخاب میشوند و برگزیده ملت هستند بدست کی بسپارید و کی را انتخاب

می کنید ؟ (صحیح است) ما این را بهم بزنیم و برویم یك اصلی‌را که نمیدانیم از کجا میآید و روی چه منظوری است و چه سوء نیت هائی داشته باشند عملی بکنیم ؟ البته این بصلاح نیست . و قبلاً اگر آقای دکتر شفق مراجعه میفرمودند بمحاسبات چاپخانه ملاحظه میفرمودند وتصدیق میفرمودند که نه از تمام مؤسسات بلکه از اکثر آنها بهتر است . و اما راجع به مرکب که فرمودید یکماه معطل می شوند اینطور نیست آقا . ممکن است خودتان تشریف بیاورید در چاپخانه مجلس ، مگر در یك مورد که آن‌هم مورد بخصوصی است والا بطور کلی برای یك مرکب چطور یکماه معطل میشوند . اگر این‌طور بود که در یکسال نمیتوانست اینقدر منافع بدهد یك مؤسسه که برای مرکب یکماه معطل شود طبیعةً نمیتوانست این اندازه نفع بدهد و حسن اداره ندارد وبالطبع ضرر دارد و خسارت وارد میکند اما ملاحظه میفرمائید یك مؤسسه که نفع دارد وضرری نکرده است البته این‌مؤسسه بطرزی اداره شده است که‌برای مرکب یکماه معطل نبوده و اگر موضوع بخصوصی سراغ دارید ممکن است با دلایل بفرمائید و اما اینطور صحبت کردن بنظر بنده موضوع نداشت .

رئیس ـ آقایان دکتر شفق و دکتر اعتبار اجازه‌خواستند و طبق نظامنامه به آنها اجازه داده شده بود برای توضیح پیشنهاد .

مهندس فریور ـ بنده چون آن پیشنهاد آقای دکتر اعتباررا امضاء کرده بودم اجازه میخواهم برای توضیح آن .

رئیس ـ اینجا که امضای شما نیست .

مهندس فریور ـ پس پیشنهادرا عوض کرده‌اند وپیشنهاد دیگر داده‌اند .

دکتر شفق ـ اجازه میفرمائید طبق نظامنامه یك‌توضیحی عرض کنم ؟

دکتر اعتبار ـ اجازه میفرمائید بنده یك توضیح عرض کنم (نمایندگان ـ نمیشود آقا) .

رئیس ـ آقایانیکه با پیشنهاد آقای دکتر شفق و آقای دکتر اعتبار موافقند قیام کنند ؟ . . .

دکتر شفق ـ پیشنهادها که یکی نیست این چطور رأی گرفتن است ؟ . (رئیس ـ بسیار خوب رأی گرفته نمیشود)

دکتر شفق ـ پیشنهادات را درست نفرمودند و درست نخواندند باید این پیشنهادات خوانده شود . آقایان توجه بفرمایند یك سوء تعبیر مختصری هم آقای تهرانچی همکار محترم بنده راجع به اظهارات بنده فرمودند بنده حق داشتم بموجب نظامنامه جواب عرض کنم و اجازه خواستم برای اینکه پیشنهاد های بنده و ایشان یکی نیست و جدا جدا باید رأی بگیرند و اگر هم اجازه نمیدهید عرضی نمی کنم .

رئیس ـ بسیار خوب جداگانه رأی می گیریم .

دکتر شفق ـ بنده پیشنهادی راجع به مطبعه مجلس شورای ملی کردم که باید جداگانه رأی گرفته شود . پیشنهاد بنده و آقای دکتر اعتبار جدا است پیشنهاد بنده راجع بسال ۱۳۲٤ است و در هرصورت پیشنهادات را باید جداجدا بخوانند دیگر اینکه بنده راجع‌بآقایان نمایندگانی که انجام وظیفه میکنند نظر و عقیده سوئی نداشتم منتهی نخواستم مفصل‌تر حرف بزنم نقایصی‌را که بنده دیده‌ام عرض میکنم .

رئیس ـ بسیار خوب اول به پیشنهاد آقای دکتر اعتبار که مقدم است رأی میگیریم چون ایشان گفتند که هردو پیشنهاد یکی است وبعد میگویند یکی نیست بنا براین پیشنهاد ایشان قرائت میشود :

(پیشنهاد آقای دکتر اعتبار بشرح سابق خوانده شد)

رئیس ـ آقایانیکه باپیشنهادآقای دکتراعتبارموافقند قیام کنند ؟ (عده کمی برخاستند) تصویب نشد . پیشنهاد آقای دکتر شفق قرائت میشود :

(بترتیب سابق خوانده شد)

رئیس ـ آقایانیکه با پیشنهاد آقای دکترشفق‌موافقند قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد .

مسعودی ـ بنده هم یك پیشنهادی داده بودم .

هاشمی ـ آقای صفوی هم پیشنهادی داده‌بودند که

چون قبلاً تبصره تصویب‌شده است گمان میکنم موردی ندارد .

رئیس ـ پیشنهاد آقای صفوی قرائت میشود :

در مادهٔ اول تبصره ۲ بودجه چاپخانه پیشنهاد میکنم بعد ازجمله هیئت رئیسه مدیر چاپخانه هم علاوه شود .

هاشمی ـ آن‌از بین رفت آقا (صفوی ـ تبصره‌حذف شد ؟)

رئیس ـ اصلاح شد . حالا می خواهید توضیح بدهید بفرمائید .

صفوی ـ عرض کنم که آقایان همه در مورد چاپخانه مجلس تذکر دادند و از در آمدش صحبت کردند و گویا آقای تهرانچی هم فرمودند که چند برابر قیمت ماشین آلات‌چاپخانه رادرآورده است وقروض آن را هم مستهلك کرده و حتی مبالغی هم‌اضافه دارد بنده میخواستم‌تذکری بدهم در اینجا و از مساعی مرحوم ارباب کیخسرووزحماتی که آن مرحوم در این راه تحمل کرد ومسافرتهائی که به اروپا و خارج کرده در تمام قسمت ها زحمت کشیده و اقدام کرده و با کمال فداکاری و با کمال صحت و درستی عمل کرده تا این چاپخانه درست شده عرایضی بکنم (صحیح است) و امروز این موقع را مغتنم میشماریم که چون بودجه چاپخانه مطرح است یك توضیحاتی از صحت عمل و از خدمات آنمرحوم بدهم ولی مایه تأسف است که آن‌مرحوم هم نفله شده است (صحیح است)و ضمناً این را هم‌عرض کنم‌که مرحوم ارباب کیخسرو درموقع فترت‌بدون گرفتن‌دیناری حقوق‌و بدون نظر اینجا کار میکرد وزحمت میکشید و کارمیکردواین چاپخانه مجلس‌هم مرهون زحمات ایشان است و همیشه مراقب کار های مجلس و انتظامات کتابخانه‌و چاپخانه‌وقسمتهای داخلی‌مجلس‌بود (صحیح است) و بنده‌عرض میکنم که تشکیل این چاپخانه و سازمان‌آن مرهون ومدیون‌فداکاری‌های‌مرحوم ارباب کیخسرواست‌و امیدوارم که خداوند بیامرزد او را والبته روح آن مرحوم هم از این تذکرات و قدردانی های آقایان‌شاد خواهد شد (صحیح است) و اما پیشنهادی که بنده کردم مربوط باین بود که نوشته شده است اینجا یك کمیسیونی تشکیل‌بشود (در تبصره ۲) در تحت نظر هیئت رئیسه برای پرداخت اضافه کاری و فوق‌العاده‌ها که در تحت نظر آن کمیسیون باشد بنده اضافه کردم که مدیر چاپخانه هم در آن‌کمیسیون شرکت داده‌شود وعضویت داشته باشد وشرکت دادن‌مدیر چاپخانه از این جهت است که کمیسیونی که تشکیل‌میشود نمیداند از فلان مستخدم فنی بایستی تشویق کردوانعام داد و چقدر باید داد . اینجا یك متخصص فنی لازم است ویك شخصی‌صلاحیتدار که ازتمام قسمتهای‌فنی اطلاع داشته‌باشد و صالحتر از همه مدیر چاپخانه است . این است که بنده پیشنهاد کردم که مدیر چاپخانه در این کمیسیون حضور داشته‌باشدبرای این که اگر یك وقتی بخواهند یك‌تشویقی از فلان کارگر بکنند با نظر هیئت‌رئیسه و مدیر کارخانه باشد .

مخبر ـ اگر نماینده محترم در جلسه مجلس‌شورای ملی تشریف میداشتید وقتی‌که آن تبصره مطرح بود توجه میفرمودید . اصل موضوع این تبصره اصلاح شد وموضوع کمیسیون ازبین رفت . بنابر این اگر مدیر فنی هم در این قسمت تأثیر داشته باشد فایده ندارد ولی البته درقسمت‌این که اضافه‌ای باید پرداخت بطوریکه اینجا عرض شد کمیسیونی تشکیل خواهد که بسته است بکار اداری ومدیر فنی چاپخانه را هم اگر احتیاج داشته باشند دعوت خواهد شد و در این قسمت خاطر مبارك آقا آسوده باشد که اگر کاری باشدایشان نیز دعوت خواهند شد و در کارهامشاوره هم با او خواهد شد . بنابر این دیگر رأی لازم نیست و موضوع ندارد .

رئیس ـ پیشنهادآقای ایرج اسکندری‌قرائت‌میشود :

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده اول اضافه شود .تبصره ۳ کارپردازی مجلس مکلف است کلیه کارگران چاپخانه را طبق قانون‌بیمه کارگران برای هر سال بیمه‌نماید .

ایرج اسکندری ـ منظور بنده ازاین‌پیشنهاداین است

که نکته ای را تصور میکنم همکاران محترم فراموش کردند و قطعاً اگر توجه میفرمودند خودشان موافقت میفرمودند و آن این است که همانطور که برای ماشین آلاتی که در یك بنگاه صنعتی مصرف میشود و از بین میرود برای او شما قایل میشوید یك بودجهٔ برای اینستکه ماشینی که از بین میرود و مصرف میشود بجای خودش بیاید متأسفانه برای کارگران که عامل زنده و حقیقی هستند هیچ فکری نشده در این بنگاه ها معمولاً همانطور که کارشناسان اقتصادی میگویند و آقایان مستحضرند دو نوع سرمایه در آن بنگاه میتواند کار کند یکی سرمایه متحرك است و یکی سرمایه ثابت و سرمایه ثابت همین ماشین آلات است و همان موادی است که میرود توی ماشین و بصورت محصول درمیآید و برمیگردد و سرمایه متحرك را اسمش میگذارند کار . یعنی کارگرها و در حقیقت کارگرها سرمایه متحرك این چاپخانه هستند و از تلفیق این دوتا ما نتیجه میگیریم والا سرمایه بخودی خود دارای منفعتی نیست و این دوتا یعنی سرمایه و کار باید تلفیقش بشود تا نتیجه بدهد و الا سرمایه بطور کلی زیاد نمیشود . و این ۸ میلیون ریالی که عایدی کلیه مجلس است و از درآمد چاپخانه است این را در حقیقت میتوان گفت این کارگرها تهیه کرده اند و شایسته بود که آقایان آنجا راجع به بیمه کارگران توجه میکردند اینها را لااقل حالا که قانون بیمه کارگران تصویب شده ودربوته اجمال مانده است در اینجا اجرا می کردند و تعجب میکنم که آقای دکتر میلسپو که که خودشان تابع یك مملکتی هستند که این قوانین در آنجا مجری است چرا با آن مخالفت میکنند و آن قانونی که در دوره سیزدهم برای اینکار گذراندند چرا ایشان مخالفت می کنند و آئین نامه آنرا نمیگذرانند (امینی ـ تعجبی ندارد نمیفهمد) حالا مجلس شورای ملی که خودش این قانون را تصویب کرده است نسبت به کارگرهای خودش لااقل اجرا بکند این است که بنده اینجامی بینم که در این قانون پیش بینی شده است که برای کارگرانی که گرفتار امراض سخت میشوند و نیز کمك به وراث کارگران بی بضاعت در سال پنج هزار تومان تخصیص داده شده این آقا هیچ کافی نیست باید این اصول را روی همای قانونی که خودتان تصویب کردید ببرید و همه شان را بیمه بکنید و این اعتبارش را هم که اینجا گذاشته اید دیگر هیچ لزومی ندارد و ما میتوانیم آن را حذف کنیم . شما ۲۱۸ کارگر در مطبعه دارید که میشود گفت ازورزیده ترین کارگرهای مملکت هستند و برای این است که چون میتوان گفت کارگران مطبعه کار بخصوصی دارند از همه کارگران دیگر معمولاً داناتر و تواناترند و در تمام دنیا برای این کارگرها یك وضع خاصی قائل هستند بخصوص در ایران که کارگر چاپخانه خیلی کم است و بخصوص کارگر متخصص مثلاً در این چاپخانه شما یك کارگر دارید و میآورید اینجا درحدود دویست و هشتاد تومان بهش میدهید این وجه چیست ؟ این برای چیست که شما در اینجا ۲۸۰ تومان بهش میدهید ازاین کارگر متخصص میخواهید که اشترو تیپی شما را اداره کند ، شما کارگر افست دارید که ماهی سیصد و هشتاد تومان باو میدهید (امینی ـ افست چیست) افست آقا ماشین مخصوصی است که چاپ رنگی میکند . مثلا برای اشتروتیپی عرض کردم شما کارگر دارید که این کارگر را حقوق نسبتاً زیادی میدهید و من مقصودم این نیست که زیاد بآنها حقوق میدهید و چرا این مقدار خرج میکنید ؟ برای کارش است پس یك نفر کارگر متخصص را که اینجا تهیه کرده اید و دارد کار میکند حیف است که اگر دستش زیر ماشین رفت و نتوانست کار بکند او را همین طور بگذارید ویلان و سرگردان بماند باید توجهی نسبت بخود او وخانواده اش بکنید. کسی را که خدمت کرده است باید تشویق کرد این کار بعقیده بنده لازم است و این بودجهٔ که برای ۲۱۸ کارگر چاپخانه معین کرده اید اگر بخواهید مطابق حسابی که شده منظور دارید بهر نفری هشتاد ودو تومان داده میشود. آقا این کارگرهائی را که شما دارید و این هشتادو دو تومانی که برای او در نظر گرفته اید آیا میتواند زندگی خودش را تأمین بکند؟ درصورتیکه شما برای سایر کارمندان اداری تان حقوق بازنشستگی در نظر گرفته اید اگر یکی از این کارگرها دستش رفت زیر ماشین وقطع شد هیچ برای

او در نظر نگرفته اید وحتی برای خانواده اش هم چیزی منظور نکرده اید لااقل این آدم که در اثر انجام وظیفه و کار برای شما این عمل را کرده است و ناقص شده است یا از کار افتاده است اقلا زندگی خودش و عائله اش را بایستی تأمین کنید (مهندس فریور ـ مطابق قانون بیمه کارگران) و آن صدی دو که سابقاً میدادند آن ملغی شد و جایش بیمه را گذاشتند و آن قانون بیمه هم مواجه شده با رستریکسیون دکتر میلسپو و همان طور مانده است . استدعا میکنم ولازمه اش هم این است که مجلس شورای ملی که خودش آنرا قبول دارد این عمل را خودش بکند و گمان میکنم آقایان هم مخالفت نمیکنند که این قانون عملی بشود . زیرا کارگر رنج می برد و زحمت می کشد

رئیس ـ چون آقای دکتر آقایان هم پیشنهادی مطابق این پیشنهاد داده اند دیگر خوانده نمیشود .

مهندس فریور ـ هردو اش یکی نیست آقا . یکی یکی رأی بگیرید .

رئیس ـ هر دو اش یکی است آقا رأی باشد بعد ولی خواندنش ممکنست (فریور ـ آخر آقا استدلالات ایشان تا آنوقت فراموش میشود) بسیار خوب .

تهرانچی - اجازه میفرمائید ؟

رئیس ـ بفرمائید.

تهرانچی - اولاً فرمایشاتی را که آقای نماینده محترم آقای ایرج اسکندری راجع ببیمه کارگران فرمودند قبل از ایشان هم آقای مسعودی در این موضوع شرح مبسوطی بیان فرمودند . ودرهمان موقع که صحبت میفرمودند درهمین موضوع پیشنهاد هم دادند. البته اولاً لازم است که خاطر آقایان را مستحضر بدارم باینکه قبلاً صندوقی بنام صندوق ذخیره برای کارگران چاپخانه ترتیب داده شده بود که رفاه حال آنها بشود، وسرمایهٔ اولیه اش هم ازخود مجلس شورای ملی بوده است ، وبعلاوه دو در صد از حقوق آنها را برای احتیاط میگیرند وبآن سرمایه اضافه میکنند که اگر خدای نکرده پیش آمد ناگواری بنماید از آن محل پرداخت شود . ضمناً همانطور که ملاحظه فرمودید درقسمت صفحه ٤ اعتباری برای این منظور میباشد (ایرج اسکندری ـ کم است آقا) این را آقای ایرج اسکندری اشخاصی که متصدی هستند باید تشخیص بدهند (یکی ازنمایندگان ـ قانون داریدشما) میفرمائید اگر کسی دستش رفت زیرماشین باید برای آن پیش بینی شده باشد؟ آنهائی که متصدی ومدیر این کار هستند پیش بینی میکنند چنانچه این اشخاص اگر در یك شرکت باشند کسانی که بجای هیئت مدیره هستند البته دربودجه خودشان منظور میدارند واگر مملکت باشد البته مورد که پیدا کرد اعتبار بایستی درخواست بکنند و بهمین مناسبت آن آقایانیکه کارخانه درتحت نظر آنها اداره میشود قطعاً سوابق امر را دیده اند و اگر این ارقامی را که اینجا نوشته اند کافی نبود البته بیشتر پیشنهاد میکردند . پس نمیشود گفت که اگر در آتیه خدای نکرده پیش آمدی شد این ۵ هزارتومان اعتبار که میدهیم و آن مبلغ ذخیره تکافو نخواهد کرد ، مجلس شورای ملی که جائی نرفته است یك لایحه ای میآورند بمجلس وتصویب میشود (ایرج اسکندری قانون بشما امر کرده است. قانون بیمه کارگران) اجازه میفرمائید این مطالب اولیهٔ بود که خواستم عرض کنم که راجع بکارگران دلسوزی فرمودید . این دلسوزی ها قبلاً شده است در بارهٔ آنها و از طرف متصدیان مجلس شورایملی قبل از اینکه قانون کارگران بگذرد ذخیره ای برای آنها در نظر گرفته شده است وکمك میشده و گذشته از این همین الآن هم چون قانون بیمه کارگران اجرا نشده اعتباری گذاشته اند دراین بودجه واین دلسوزی ها شده است ازطرف تمام آقایان نمایندگان محترم و آقای مسعودی وچون قانون بیمه کارگران درتمام مملکت اجرا نشده است لهذا نمیتوانیم تبعیض قائل بشویم وبعلاوه معطل آن ما هستیم ، حالا آقای دکتر میلسپو چرا اجرا نکرده است و جلوی آنرا گرفته است این که با کارپردازی مجلس نیست و بسته است بنظر آقایان نمایندگان بایستی فشار بیاورید بدولتی که بآنها رأی داده اید که چرا قانونی که گذشته است اجرا نمیشود. بعقیده

بنده‌ه دکتر حق ندارد یك قانونی که مجلس شورای ملی گذرانیده جلوی آن را بگیرد این را بنده توضیحاً عرض کردم وچون قانون بیمه کارگران هنوز در تمام کشور اجرا نشده و کارگران از آن استفاده نکرده اند ما نمی توانیم اجراء کنیم و عرض کردم یك پیش بینی برای آن شده است که اگر آن قانون اجراء نشود ونیاید بمجلس ازاین محل هست و اگر خسارتی وارد نشد دیگر مورد نخواهد داشت. برای اینکه همه کارگران مملکت که اینها نیستند و احتیاجی هم باین پیشنهاد نیست

نمایندگان ـ رأی بگیرید.

رئیس ـ رأی میگیریم.

دکتر آقایان ـ استدعا میکنم اجازه بفرمائید سوء تفاهمی پیش آمده. احتیاجی بآن قانون نیست برای بیمه کارگران من خودم تا کنون ۵ هزار کارگر را بیمه کرده‌ام وهیچ احتیاجی هم باین قانون نیست. اجازه بفرمائید که پیشنهاد بنده خوانده شود. وتوضیحاتی که دارم عرض کنم وهیچ اشکالی هم ندارد و همه آقایان رأی خواهند داد و وضعیت پیشنهاد هم روشن شده ـــ

رئیس ـ آقای ملك مدنی.

ملك مدنی ـ بنده نخواستم راجع بپیشنهاد عرضی کنم میخواستم خواهش کنم آقایان زود تر این بودجه را تمام کنند الآن لایحه ای راجع بتعلیمات وزارت فرهنك که مهم است در واقع جزو دستور است وباید بگذرد وحالا نزدیك بآخر وقت است وممکن است مطرح نشود ووقت هم تمام بشود من خواهش میکنم موقعی که آقایان پیشنهاد میکنند زود رأی بگیرید که تکلیفش معلوم بشود و آن لایحه هم مطرح شود موقعش میگذرد.

رئیس ـ پس اول به پیشنهاد آقا رأی میگیریم.

فرهودی ـ بنده اخطار نظامنامه ای دارم (رئیس ـ بفرمائید) قانون بیمه کارگران را مجلس شورای ملی تصویب کرده است و نباید دیگر آن را تکرار کنیم و تصویب کنیم

رئیس ـ آقا شما که فرمودید اخطار نظامنامه‌ای دارم؟

فرهودی ـ اجازه بفرمائید قانونی که گذشت برای تمام کارگران ایران نباید آن را تکرار کنند باید آثار نسبت به همه اجرا کند و دیگر لزومی ندارد باین که قانون را دو مرتبه نسبت بکارگران مجلس شورای ملی تصویب کنید. این برخلاف قانون اساسی است

رئیس ـ این که اخطار نظامنامه‌ای نیست. (فرهودی این جواب آن حرف ها بود) اخطار نظامنامه‌ای در یك موقعی است که یك حرکتی یك عملی برخلاف نظامنامه شده باشد یا این که یك چیزی فراموش شده باشد باید آن وقت اخطار نظامنامه بفرمائید (صحیح است) و این مربوط باخطار نظامنامه‌ای نبود. رأی میگیریم به پیشنهاد آقای ایرج اسکندری. آقایانی که با پیشنهاد ایشان موافقند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد

پیشنهاد آقای دکتر آقایان قرائت میشود:

هاشمی ـ از آقایان خواهش میکنم در پیشنهاداتی که می فرمایند بنویسند راجع بکدام ماده یا تبصره است چون بنده که می خواهم بخوانم بلا تکلیف هستم و نمیدانم مال کجاست خوب است این را تصریح بفرمایند که این مربوط بکدام تبصره است یا کدام ماده است

تبصره ـ کارپردازی مجلس مکلف است کلیه کارگران چاپخانه مجلس را از حوادث کار بیمه کند. دکتر آقایان

دکتر آقایان ـ اجازه میفرمائید موضوع دوتا است. اگر آقایان یك قدری گوش فرا دارند موضوع روشن می شود بعد اگر قابل طرح نبود معذرت میخواهم .....

(همهمه نمایندگان)

دکتر معظمی ـ بنده اخطار نظامنامه دارم. اجازه می فرمائید

رئیس ـ بفرمائید

دکتر معظمی ـ آقا این که وضع نمیشود، ما نمی‌فهمیم که گوینده چه میگوید و آقایان چه میگویند. قرار این است که هر کسی حرف میزند آقایان گوش بدهند و آقای رئیس هم لطفاً زنك را بزنند برای این که ما پیشنهاد را بفهمیم ومطابق آن جواب بدهید ـــ

دکتر آقایان ـ عرض کنم بیمه کارگران در زندگی

تجارتی احتیاجی به این ندارد که آن قانون اجرا بشود یا نشود، قانونی وضع کرده اند رفته است آنجا هر وقت اجرا شد بجای خودش، صحبت در این است که چاپخانه دویست و یا سیصد نفر کارگر دارد آیا میشود آنها را از راه تجارتی بیمه کرد (طباطبائی ـ آقا بیمه را رد کردند).

رئیس ـ مابیمه را رد نکردیم پیشنهاد ایشان را کردیم

دکتر آقایان ـ بنده ده سال زحمت کشیدم تا یك شرکت بیمه در این مملکت درست شد وحالا دارید آنرا خراب میکنید ما یك قراردادهائی بادنیا بسته‌ایم واین شرکت هم حق دارد هر کارگری را بیمه کند وهم الان بیمه همه کارگران روی یك اصولی است آقا بنده هر سال در کارهای خودم اگر لازم بدانم کارگران را بیمه میکنم. خرج بیمه این ۲۱۸ نفر از مزدشان حدمتوسط ۸۲ تومان میباشد که فرمودند و بیمه آن هم از این پنجهزار تومانی که اینجا نوشته‌اید بیشتر نیست بلکه کمتر است. بنابراین شما که اینجا پنج هزار تومان پیش بینی کرده‌اید، برای چه این بماند وواگذار شود بنظر یك عدهٔ اداره کارپردازی یا کسی دیگر که معلوم نباشد درمقابل هر حادثه چند باید حق بیمه پرداخته شود. عرض کنم که نظامنامه بیمه کارگران در شرکت بیمه اینطور میگوید: اگر کسی دستش عیب کرد فلان مبلغ می پردازیم اگر پایش عیب کرد فلان مبلغ میپردازیم برای حروف چین که با سرب سر و کار دارد اگر ناقص شد یا اگر چشمش خراب شد فلان قدر میدهم وحروف چینی را مخصوصاً از نقطهٔ نظر اینکه ایجاد امراض ریوی میکند تمام اینها را معین کرده است تمام اینها را شرکت بیمه برایشان بیمه میکند و این کارگر بدبخت هم خواهد فهمید که اگر فردا دستش عیب کرد آنوقت میداند که هم خرج دوایش را میدهند هم خرج طبیبش را میدهند هم خرج داخله‌اش را میدهند وهم یك خسارتهای دیگر را میدهند این را چه عیبی دارد که آقایان تصویب کنند (صحیح است) وملاحظه میفرمائید که این عیبی ندارد (صحیح است) (جمعی از نمایندگان ـ پیشنهاد را دوباره قرائت بفرمائید)

(پیشنهاد آقای دکتر آقایان بشرح سابق قرائت شد)

اردلان ـ بسیار خوب است قبول کنید آقا

هاشمی ـ آقا اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ بفرمائید

هاشمی ـ بنده راجع بموضوع چاپخانه دفاع کردم اما وقتی هم که یك نمایندهٔ محترم یك پیشنهاد صحیحی داد باید قبول کرد (صحیح است) بالاخره الآن چه شد؟ توجه بفرمائید مجلس قانونی گذرانده است قانون بیمه کارگران و مجلس چهاردهم الان رأی برخلاف آن داد (دکتر آقایان ـ نه آقا این بیمه تجارتی است فرق دارد با بیمه کارگران) الآن پیشنهادی دادند سه نفر از نمایندگان محترم برای عملی شدن قانون بیمه کارگران برای عملی شدن قانون بیمه کارگران دربارهٔ کارگران چاپخانه مجلس شورای ملی چه عیبی دارد کار پردازی هم آنرا قبول کند وعملی کند (صحیح است)

تهرانچی ـ آقای رئیس اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ بفرمائید شما مخبر هستید میتوانید صحبت کنید

تهرانچی ـ عرض کنم که اولا بنده میخواستم بگویم این توضیحی را که آقای هاشمی فرمودند که مجلس برخلاف قانون بیمه کارگران رأی داد اینطور نیست وقتیکه قانون بیمه اجرا شود باید برای همه جا اجرا شود وما نمیتوانیم تبعیضی قائل بشویم وبنده تصور میکنم آقای هاشمی متوجه نبودند اگر منظور اینست که این کارگرها بیمه شوند البته بنده هم موافقم و هیچ نظری ندارم و قبول میکنم این تبصره را حالا اعتبارش ممکن است که از محل ذخیره داده بشود (دکتر آقایان ـ نه آقا خرجش فقط ۳۷۰۰ تومان درسال است) بالاخره اگر این اعتبار که دربودجه چاپخانه مجلس نوشته شده میرسد که ازهمان میدهیم و اگر بیشترهم شد پیشنهاد میکنیم.

رئیس ـ آقای مرآت اسفندیاری

مرآت اسفندیاری ـ اصلاً این مذاکرات آقایان مورد نداشت زیرا کارپردازی هم در این خیال بوده و مذاکراتیهم کرده است و البته حالا که آقایان فرمودند در ظرف چهل پنجاه روز اینکار انجام میشود و امیدوارم که پیشرفت کند بنده هم قبول میکنم چون اقدام کرده بودیم.

یکی ازنمایندگان ـ پیشنهاد را باز قرائت بفرمائید (بشرح سابق قرائت شد)

هاشمی ـ پیشنهاد آقای مسعودی هم تقریباً همین است و خوانده میشود ایشان قبلاً پیشنهاد کرده بودند .

مسعودی ـ لازم نیست بخوانید نظر من تأمین شد .

رئیس ـ این موضوع درهیئت رئیسه هم مفصلاً صحبت شده بود و تصمیم هم گرفته شده بود وحالا به مجلس آمده است عده هم برای رأی کافی است رأی میگیریم آقایانیکه با این پیشنهاد آقای دکتر آقایان موافقند قیام کنند .

مخبر ـ چون ما این تبصره را قبول کردیم جزء ماده شده است وحالا بماده رأی بگیرید

رئیس ـ بسیار خوب بماده رأی میگیریم آقایانی که با ماده اول موافقند

مهندس فریور ـ بنده هم یك پیشنهادی داده بودم اجازه بفرمائید قرائت شود .

رئیس ـ قرائت میشود :

(بشرح زیر قرائت شد)

چاپخانه مجلس ازمقررات اداری و مالی معمول در سایر وزارتخانه ها معاف باشد واموراً آن طبق آئین‌نامه مخصوصی که درکمیسیون پیشه وهنر وبازرگانی تهیه وبتصویب مجلس شورا خواهد رسانید اداره میشود .

هاشمی ـ متأسفانه مخالفم

رئیس ـ آقای مهندس فریور

مهندس فریور ـ این پیشنهادی که بنده کردم مقدمةً عرض میکنم کاملا غیر از پیشنهاد های آقایان دکترشفق و دکتراعتبار نیست ومن یقین دارم اگرتوضیح کافی‌داده شده بود در مورد آن پیشنهاد ها هم مجلس موافقت کرده بود با بعضی از آقایان که صحبت کردم علت موافقت نکردن با پیشنهاد آقای دکترشفق و دکتراعتبار را اینطور استنباط کرده بودند که میخواهند چاپخانه را از کارپردازی مجزا کنند و با یك وضع دیگری اداره کنند مقصود اینطورنبود و بنده پیشنهاد را باینصورت که خلاصهٔ نظر آقایانست تنظیم کردم وتوضیح میدهم باین ترتیب : یك‌قانون‌محاسبات عمومی درمملکت ما هست که در موقع خودش بسیار بجا و بموقع وضع شده وخیلی مفید است ولی این قانون برای ادارات عادی است واین قانون محاسبات عمومی تا۲۰۰تومان خرید را بدون اجرای مراسم مناقصه و مزایده اجازه داده است دویست تومان در ۱۲۹۹ و ۱۳۰۰ که خیال میکنم بیست هزار تومان ۵۰ هزار تومان حالا باشد آنوقت ماهمین قانون را آمده‌ایم عمل میکنیم آنهم نه در ادارات بلکه در مؤسسات صنعتی اینست که آقای دکتر شفق فرمودند که اگرما بخواهیم یك جنسی را بخریم مدتها در اینجا معطل میشویم برای اینکه دچار این اشکالات مزایده و مناقصه میشویم آقای هاشمی درمخالفتشان رفتند روی احساسات و فرمودند که این چاپخانه است که مرحوم ارباب کیخسروکه واقعاً مجلس وتشکیلاتش مرهون خدمات اوست چاپخانه‌ای است که‌ایشان دایر کرده‌اند وفرمودند که دست به‌ترکیبش نباید زد بنده هم عرضی ندارم و بنده هم همان احساسات را بنحو بیشتری نسبت بمرحوم ارباب دارم ولی‌اگرممکن‌بشود بیك نحوی در پیشرفت کار تسریع بشود این عیبی ندارد و روح آنمرحوم هم شاد خواهد بود یقین داشته باشید مقصود از بازرگانی که آقایان گفتند عین این پیشنهاد است یعنی ما بیائیم عین این پیشنهاد را حالا که سه نفر نمایندهٔ مجلس نمایندهٔ مورد اعتماد مجلس در رأس‌اینکارقرار گرفته‌بیائیم‌این چاپخانه‌راازآن‌مقررات‌پوچ‌بی‌معنی که‌اغلب‌اوقات‌درادارات هم ما ازآن اعتراض میکنیم این را ازآن مقررات معاف بکنیم الآن اگر یك چیزی بخواهند بخرند که قیمتش ۵۰۰ تومان میشود این را میآیند یك ثلث مقداری راکه درخواست شده میخرند مثلاً فرض کنید پنج شش کیلو مرکب میخواهند بخرند مطابق قانون محاسبات عمومی نمیتوانند باید چکاربکنند ؟ (طباطبائی ـ این برای اینست که نتوانند) اجازه بفرمائید باید یك ثلثش راکه از ۲۰۰ تومان کمتر میشود فوراً بفرستند بازار بخرند و بقیه‌اش را مناقصه میگذارند یا میآیند این درخواست را سه قسمت

میکنند که هرقسمتش از ۲۰۰ تومان کمتر باشد و ازبازار آزاد جزء جزء میخرند و مسلماً این جزء جزء خریدن اگر رئیس مؤسسه یا کارپرداز اجازه داشتند میرفتند از عمده‌فروش میخریدند مسلماً ارزان‌تر میشد (صحیح‌است) آن۲۰۰ تومان که درآن موقع میگفتند والور انترنسکش مطابق ۸۰ هزارتومان حالا بود آنهم برای اداراتی بود که کار باقلم‌ودوات داشتند نه مؤسسات صنعتی وهمین توضیحات باعث شده‌است که شماسال پیش اجازه داده‌ایدکه کارخانهای وزارت پیشه وهنر و بازرگانی این طرز اداره شود یعنی از این مقررات پوچ و بیمعنی‌معاف باشد در صورتیکه در این ادارات یك کسانی هستندکه از خارج میآیند و در این‌جا سه تا نماینده از خودتان میگذارید من نمیدانم چرا همچو اجازهٔ میدهید

تهرانچی ـ این پیشنهادرا دوباره بخوانیدآقا (بشرح سابق قرائت شد)

رئیس ـ آقای هاشمی

طباطبائی ـ آقا شما نزدیك هستید اجازه میگیرید

هاشمی ـ اجازات را رئیس‌مجلس‌شورای ملی‌طبق نوبه می دهد .

مخبر ـ بنده تصور میکنم در هرمورد مخبر میتواند توضیح بدهد و درصورتیکه مخبر توضیح داد دیگر جای توضیح برای غیرباقی نمی‌ماند درپیشنهادات اگر توضیحی دادند مخبر میتواند موافقت کند یا مخالفت و این برای این است که مناقشه بین آقایان نباشد (طباطبائی ـ مخبر فقط میتواند موافقت کند مخالفت نمیتواند بکند) آقا همه ازمقام ریاستشان سوء استفاده نمی کنند اولاً این پیشنهاد با آن پیشنهادها یکی‌نیست وخودشان هم تصدیق فرمودند که‌آن پیشنهاد غیر از این پیشنهاد است و منظوراینست که برای خرید اشیاءآن قانون ومقررات عمومی دراینجا نباشد خیلی خوب پیشنهادی است به عقیدهٔ بنده گر چه عملاً کاری نکرده‌اند که قیمت ها راگران ترخریده باشند وعرض کنم که هیچ مشکلی از این حیث برای چاپخانه دراین مدت پیش نیامده است ولی با وصف این اگر آن مقررات قانون محاسبات عمومی‌راجع بمزایده وخریدجنس را اگر ازآن موضوع میخواهید مجزایش بکنیدوچاپخانه با آئین نامه که در کمیسیون بازرگانی و پیشه و هنر نوشته میشود اداره بشود این بنده موافقم (طباطبائی ـ این خلاف قانون است) خلاف قانون نیست برای این که مجلس حق رأی دارد و به هر چیزی که رأی بدهد و تصویب بکند قانون است خلاف قانونی این‌جا نشده است ـ زیرا که مجلس‌اگررأی داد باین که این تبصره یعنی‌خرید اشیاء و افزاربرای چاپخانه ازمقررات قانون دیوان‌محاسبات عمومی مجزاست البته مجلس‌شورای ملی میتواند این‌قانون را برای این قسمت بگذراند و تصویب کند میتواند هر وزارت خانهٔ را هم از این مستثنی بکند مجلس ما فوق هر چیزی است یك مقرراتی سابقاً وضع شده و امروز که مجلس میخواهد اینجارا استثناء بکند مانعی ندارد

طباطبائی ـ آقای رئیس اجازه میفرمائید بنده مخالفم

مهندس فریور ـ مخالفت بعد از قبولی معنی ندارد .

رئیس ـ بفرمائید .

طباطبائی ـ عرض کنم اولاً صحبت در اینست که آقای مهندس فریورخیال‌میکنم رشتهٔ ارقام از دستشان بیرون‌رفته است (مهندس‌فریور ـ اینکه‌دیگرمربوط به قیمت مهندسی است آقا) فرمودند که ۲۰۰ تومان مقابل ۸۰ هزار تومان است اینکه برخلاف ترتیب است و این ارقام بهم هیچوقت نمیتوانند نزدیك‌شوند واما این پیشنهاد بعقیده بنده برخلاف قانون است‌مخصوصاً برخلاف قانون‌محاسبات عمومی است بنده تقاضا میکنم از آقایان که دراینجا منصفانه بعرض من‌توجه بفرمائیدمجلس‌شورای‌ملی‌یك قانونی گذرانده و تمام‌مملکت، مؤسسات دولتی ، ادارات و وزارتخانه ها مشمول آن قانون هستند و باید آن قانون را اجرا کنند ما بیائیم اینجا به چاپخانه مجلس اجازه بدهیم که برخلاف قانون رفتار کند (مهندس فریور ـ پارسال آقا در تمام کارخانها اینکار را کردند) بله درمورد کارخانه‌ها هم این کار راکردندو کاملاً مورد نگرانی و سوءظن است این است که بنده اینجاعرض

میکنم نکنند دلیل بنده هم همان است که خود آقا ذکر کردند منتهی نتیجه را بنظر من صحیح نگرفتند و آن این است که اگر قانون نباشد میروند بدون شرط اجناس را میخرند و خودتان فرمودید برای فرار از قانون میآیند تکه تکه میکنند خرید اجناس را و این در واقع یك نحوهٔ تقلب است چرا برای اینکه نمیخواهند روی اصول مناقصه ومزایده عمل بکنند درصورتیکه معنی مزایده و مناقصه اینست که دولت که میخواهد یك جنسی را بخرد اعلان مناقصه میدهد چندین نفر میآیند پیشنهاد میدهند وهر کدام که جنسشان ارزانتر وبهتر بود وزارتخانه هم آن را انتخاب میکند (امینی ـ عملاً که اینطور نیست) ممکن است در عمل تقلب بکنند ولی قانون فلسفه‌اش و منطقش این است برای این وضع شده که اشخاص نروند تبانی بکنند، سوءاستفاده بکنند، بافروشنده بسازند و یك جنسی را بضرر دولت بروند بخرند فلسفه این قانون اینست البته، اگر آقای مرآت اسفندیاری شخصاً خودش ناظر بود میرفت این اجناس را میخرید البته خودشان مورد اطمینانند ولی این قانون درمورد آقای مرآت اسفندیاری که نیست این قانون که وضع شود بطور عموم است چطور ممکن است که ما اجازه بدهیم به چاپخانه مجلس که هروقت هرجنسی بخواهد یکنفر دونفر بفرستد بازار هرچه میخواهند بخرند این منطقی است؟ این صحیح است؟ (اردلان ـ عیبی ندارد آقا) چطور عیبی ندارد، این عیب است که الآن میگویم آقا، حالا بنده نظرم این بود که آقایان موافقت بفرمایند قانون محاسبات عمومی سرجای خودش هست اگر وزارتخانه ها و ادارات دولتی هم همانطور که فرمودید از اجرای قانون تخطی میکنند این مجوز این نیست که ما بیائیم برخلاف قانون اجازه بدهیم بچاپخانه که هرچه میخواهد خودش بخرد و خودش بفروشد (صحیح است).

مهندس فریور ـ سوء تعبیر شده است در پیشنهاد بنده و طبق مادهٔ ۱۰۹ نظامنامه اجازه میخواهم اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ آقای تهرانچی.

تهرانچی ـ اولاً آقای طباطبائی توجه بفرمایند این پیشنهاد خلاف قانون بود و این بنظر بنده نه تنها خلاف قانون نیست بلکه اگر مجلس اجازه بدهد (طباطبائی ـ خلاف قانون محاسبات است) اگر مجلس رأی بدهد خودش قانون است (حاذقی ـ آقا مجلس خلاف قانون رأی نمیدهد) خواهش میکنم توجه بفرمائید اینجا خلاف قانونی نشده مجلس میتواند بهر چیزی رأی بدهد و وقتی که اکثریت رأی داد خودش قانون میشود اما اینکه فرمودند قانون محاسبات درتمام دوایر وادارات دولتی مجری است و وقتی که ما این چاپخانه را از آن مجزا بکنیم هر کسی میرود وهرجنسی را بهرقیمتی که بخواهد میخرد ومسئول هم نیست اینطور نیست این قسمتها را طبق قوانین دیگری هم میشود جلوگیری کرد الآن اگر یك جنسی را بنده به کماشتهٔ خودم بگویم برو از بازار فلان جنس را بخر این اگر گرانتر بخرد مسئول نیست؟ البته مسئول است بنده میخواهم توجه بدهم خاطر آقایان نمایندگان محترم را که اینطور هم نیست که آقا فرمودند وقتی که این را شامل قانون محاسبات عمومی نکردند از لحاظی که بنده حالا عرض کردم این دلیل براین نمیشود که هرکسی برود هرچیزیرا بهر قیمت که بخواهد بخرد مثلاً مرکب چاپ بوده است کیلوئی ۵ تومان این برود بخرد کیلوئی ۱۰۰ تومان این سرقت است آقا، دزدی است مطابق قانون مجازات عمومی و قوانین دیگر تعقیب میشود، مجازات دارد، چه دارد، چه دارد، خسارت باید بدهد واگر خیانتی بکند دریك خریدی این مسئولیت دارد و اینطور نخواهد بود اما اینکه بنده موافقت کردم برای اینست که بعضی قسمت‌ها که برای خرید مطبعه لازم میشود البته خود آقای طباطبائی هم باید تصدیق بفرمایند که در بعضی قسمت ها کندی ایجاد میکند وقتی که بخواهند مثلاً یکقدری مرکب یا چیز دیگر بخرند باید صبر بکنند تا اینکه مناقصه اعلان بشود به بینند کی کمتر میدهد کی بیشتر میدهد و باین ترتیب وقت سفارش دهنده میگذرد یعنی وقتی که یك نفر سفارش داد و مرکب نبود تا بیاید بمناقصه بگذارند وقت میگذرد و آن استفادهٔ که از سفارش دهنده میکردند از بین میرود و یك خسارتی وارد میآید وباین جهت بود که ما گفتیم قانون

محاسبات دیگر دراینجا در قسمت خرید مجری نباشد بهتر خواهد بود وبنفع مطبعه تمام میشود والبته اینهم که فرمودید از نظر آقایان کارپردازان خارج خواهد شد اینطور نیست زیرا هرچه خریده شود بانظر آقایان کارپردازان خواهد بود هر گونه مخارجی که بشود تا آقایان کارپردازان اجازه ندهند نمیشود وایشان ناظر خرید هستند وهمهٔ این قسمتها تحت نظر کارپردازی وهیئت رئیسه مجلس است ولی اگر بخواهیم این موضوع را موکول بکنیم باین آئین‌نامه واین پیشنهاد آقا که مطبعه را با این آئین‌نامه اداره بکنیم قبل از صدور این آئین‌نامه چکار کنیم (مهندس فریور ـ البته بطورعادی اداره بکنید) بسیار خوب پس اجازه بفرمائید تا وقتیکه آن آئین نامه تصویب نشده است بحال عادی باشد و بنده قبول نمی کنم مگر با این توضیحی که بنده عرض میکنم: تا وقتی که این آئین‌نامه از کمیسیون پیشهٔ و هنر نگذشته است مطابق مقررات معمولی که هست اداره میشود وپس از تکمیل آن آئین نامه مطابق آن عمل شود

رئیس ـ بنده آقا نظرم این بود که بچاپخانه نظری ندارم ولی دیگر تصویب مجلس شورای ملی لزومی ندارد کمیسیون پیشه وهنر تصویب بکند مانعی ندارد.

مهندس فریور ـ بسیارخوب اینطور اصلاحش بفرمائید

هاشمی ـ بنده یك پرسشی دارم اجازه میفرمائید؟

امروز قانونی از مجلس گذشته وچاپخانه طبق او اداره میشود (مهندس فریور ـ طبق قانون محاسبات عمومی) پس مقرراتی که طبق روز، کارپردازی وهیئت رئیسه برای چاپخانهٔ مجلس وضع کرده است امروز اشکالی درش میبینند بیائید آن مقررات را ازاینجا بردارید برای مجلس چه ضرر دارد شما تسریع در عمل میخواهید آقای من آنوقت می‌بریدش به کمیسیون پیشه وهنر بعد میآوریدش بمجلس شورای ملی به تصویب برسانید این را تسریع درعمل میگویند؟

مهندس فریور ـ آقای هاشمی به مجلس نیامدنش را بنده موافقم اما ادارهٔ چاپخانه امروز تابع مقررات قانون محاسبات عمومی است واین را هیئت رئیسه مجلس نمیتواند بدون قانون تغییر بدهد اینستکه این پیشنهاد شد و اما در پیشنهادی که آقای رئیس کردند که بعد از تصویب کمیسیون بازرگانی وپیشه وهنر آن مقررات بموقع اجرا گذاشته شود بنده هم که پیشنهاد هنده هستم موافقم

رئیس ـ بنده آقا ناچارم عرض کنم آقایان برخلاف نظامنامه وبدون اجازه حرف میزنند هم آقای مهندس فریور وهم آقای هاشمی (هاشمی ـ بنده معذرت میخواهم) آقای دکتر شفق مدتی است که از بنده اجازه میخواهند و بنده مطابق نظامنامهٔ اجازه نمیدهم آنوقت آقایان بدون اجازه حرف میزنند آقای دکتر شفق فرمایشی دارید بفرمائید

تهرانچی ـ اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ بگذارید آقای دکتر صحبتشان رابکنند بعد

تهرانچی ـ بنده عرض کردم که این پیشنهاد جزو ماده شده است چون بنده قبول کردم اگر پیشنهاد دیگری هست بفرمائید.

دکتر شفق ـ چون این پیشنهاد جزو لایحه شده است مخالف وموافق باید صحبت بکنند

مخبر ـ عرض کردم چون صحبت در پیشنهادها است بنده که مخبر بودم قبول کردم این مثل خود ماده است چون قبول شده است اگر پیشنهاد دیگری دارید بفرمائید زیرا مذاکرات در ماده تمام شده است وپیشنهادها شروع میشود

رئیس ـ اگر این جزء ماده شده است که ایشان اگر بخواهند حرف بزنند میتوانند (مرآت اسفندیاری ـ نمیتوانند حرف بزنند)

دکتر شفق ـ بنده اخطار نظامنامهٔ دارم برای اینکه همکار محترم بنده آقای تهرانچی بچه عنوان یا میشوند بدون اجازهٔ رئیس صحبت می‌کنند (یکی از نمایندگان ـ ایشان مخبرند) مخبر باشند مخبر که نمیتواند در هرموقع صحبت کند باید یك توضیح لازمی باشد که ایشان بدهند پیشنهاد جزو لایحه شده والا آن در اطراف پیشنهاد آقای مهندس فریور ما میتوانیم بعنوان موافق ومخالف صحبت کنیم بنده هم الآن موافقم وچون دیدم یکنفر بعنوان مخالف صحبت

کرد بنده اجازه خواستم دو کلمه بیشتر عرض نمیکنم و اصراری هم ندارم توضیحی که آقا فرمودند راجع بکار خرید مطبعه و درباب مناقصه مخالفتی قائل شدند راجع به‌بازرگانی شدن اداره مطبعه خود آقایان بهتر از بنده بحکم ورزیدگی میدانند که اگر بنا باشد تقلبی در کار خرید بشود در مناقصه این نقص بیشتر مشهود است و ما میدانیم چه جور میشود بازی درآورد روی این مناقصه کلمهٔ مناقصه اوضاع را درست نمی کند ما می بینیم در تمام کارهای دولتی یك مناقصهٔ فرمالیته عملی شده است و در همه‌جا هم تقلب شده است چرا به فرمالیته آقایان عقیده دارند اگر مجلس سرچشمهٔ اصلاحات باید باشد در مطبعهٔ مجلس هم که یك مؤسسه خیلی بزرگی است و ۷میلیون بودجه‌اش است و ۲۰۰ نفرکارگر دارد باید بهره برداری از آن مطابق اصول بازرگانی باشد ودر آنجا اولاً هیئت محترم کارپردازی هم هستند ثانیاً یك هیئت اضافی ممکن است از اعضای محترم مجلس بعنوان کمیسیون وجود داشته باشد واین تسریع بشود درعملیات کمیسیون وبدبختانه پیشنهادبنده اعم بود وسیع‌تر بود که موردتوجه واقع نشد اقلاً ازلحاظ خرید و فروش این پیشنهاد اخیر را بنده استدعا میکنم آقایان رأی بدهند چون آقای مخبر هم موافقند

رئیس ـ بنابراین باید رأی بگیریم باین ماده وعده هم کافی نیست یك پیشنهاد تجزیه‌هم رسیده‌است خوانده میشود:

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بمادهٔ اول وتبصرهٔ پیشنهادی جداگانه رأی گرفته شود ـ محمد طباطبائی

مرآت اسفندیاری ـ عمل امروز ما باید مجری باشد تا وقتی که آئین‌نامه ازکمیسیون بیرون بیاید (صحیح است)

رئیس ـ رأی میگیریم بماده اول بدون تبصره آقایانیکه موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

مخبر ـ تبصره اصلاح شده است وعلاوه می‌شود مقصود آقا این تبصرهٔ اخیر بود والاتبصرهٔ اول جزء ماده رأی گرفته شده است (جمعی از نمایندگان ـ رأی ـ رأی)

مخبر فرهمند ـ اجازه میفرمائید؟

رئیس ـ اعلام رأی شده است اجازه نمیشود

مخبر فرهمند ـ اصلاح عبارتی است.

رئیس ـ بفرمائید.

مخبر فرهمند ـ اجازه بفرمائید کلمهٔ از لحاظ مقررات مالی اصلاح شود چون این شامل حال درآمد وخرج واین چیزها میشود پس بنویسید از لحاظ مناقصه و مزایده برای اینکه این مقررات مالی خیلی کلی است.

مخبر ـ آقابنویسند درخرید وفروش اجناس ازمقررات محاسبات عمومی و مناقصه ومزایده آزاد باشد (طباطبائی ـ یعنی مقررات نباشد؟) مقررات باشد ولی در مورد مزایده ومناقصه نباشد.

رئیس ـ چون اصلاح عبارتی است باید آقای مهندس فریور هم موافق باشند.

مهندس فریور ـ بنده‌هم موافقم بنویسند ازمقررات محاسبات عمومی در مورد مزایده ومناقصه معاف باشد.

رئیس ـ آقایانی که با این تبصره پیشنهادی موافقند قیام‌کنند (عدهٔ کمی برخاستند) رد شد. آقایان وزیر فرهنك و وزیردارائی اظهاراتی دارند وچون وقت گذشته اگر اجازه میفرمایند باقی بماند برای جلسهٔ آتیه (جمعی از نمایندگان ـ بماند برای جلسه بعد)

اردلان ـ آقا به بودجهٔ چاپخانه باید رأی بگیرید.

رئیس ـ آقای وزیر دارائی.

[۶ ـ معرفی آقای دکتر مهیمن بمعاونت وزارت دارائی]

وزیردارائی (آقای زرین‌کفش) ـ آقای دکترمهیمن معروف اغلب از آقایان نمایندگان محترم است وسابقهٔ مفصلی در وزارت خارجه داشته بعد هم در وزارت دادگستری و از لحاظ حسن اخلاق و معلومات هم قابل استفاده هستند (صحیح است) و از اینجهت بنده ایشان را بمعاونت خودم منتخب کردم (یکی ازنمایندگان ـ بمعاونت وزارت‌دارائی؟) البته معاونت وزارت دارائی و بمجلس شورای ملی هم‌باین سمت ایشان را معرفی می‌کنم (مبارکست ـ انشاءالله).

رئیس ـ آقای وزیر فرهنگ میخواستند الآن لایحه

تعلیمات اجباری مطرح شود ولی اگر اجازه بفرمائید این چند ماده هم قرائت و تصویب شود بعد (صحیح است)

[۷ ـ بقیه شور در بودجه سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس شورای ملی]

رئیس ـ ماده دوم بودجه چاپخانه مجلس خوانده‌میشود:

مادهٔ دوم ـ بکارپردازی مجلس اجازه داده می‌شود معادل مبلغ هفت میلیون ریال درآمد چاپخانهٔ مجلس وباغ بهارستان که در بودجهٔ سال ۱۳۲۳ کل کشور پیش بینی شده است به خزانه داری کل بپردازد ومازاد آن را پس از پرداخت کمك هزینهٔ کارگران فنی چاپخانهٔ مجلس موضوع تبصرهٔ مادهٔ اول تتمه برای ساختمان بنای جدید کتابخانهٔ مجلس اختصاص دهد

جمعی از نمایندگان ـ رأی آقا ـ رأی بگیرید.

رئیس ـ پیشنهادی از آقای طوسی رسیده است قرائت می‌شود:

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم کلیه مازاد عوائد چاپخانهٔ مجلس برای ساختمانهای لازمه اختصاص داده شود.

رئیس ـ آقای طوسی.

طوسی ـ خدا کند که درامور دولتی من یك پیشنهادی ندهم عرض کنم که خاطر محترم آقایان خوب متوجه است این سازمان فعلی واین بناهای فعلی که ما داریم تمام همان بناهائی است که روی زمین می نشستند و دوتا نصفی اعضاء کار می‌کردند و دو سه نفر هم منشی داشتیم و پارلمان هم همان پارلمان قدیمی است باضافه یکی دو اطاق واین بهیچوجه نمیشود مصداق پارلمان پیدا کند یك شرایطی در پارلمان هست که آقایانی که بیرون و بممالك خارجه تشریف برده‌اند بهتر از بنده اطلاع دارند بعلاوه از یکطرف هم چاپخانهٔ مجلس مخلوق خود مجلس است بنده اجازه میخواهم از آقایان که این مادهٔ دوم را بخوانم در قسمت آخر می گوید تتمهٔ مازادعوائد چاپخانه را برای ساختمان بنای جدید کتابخانه مجلس اختصاص بدهد بنده دراین قسمت حرف دارم چون عرض کردم که چاپخانهٔ مجلس مخلوق خود مجلس است و هرقدر هم این عوائد، این مبالغ کوچك بخزانهٔ دولت ضمیمه شود کمك مهمی برای کاردولت نخواهد بود وراجع باحتیاجات مجلس هم ما هروقت بدولت مراجعه کردیم آنقدر پیچ و تاب دادند که ازآن صرف نظر شده بنده خیال می‌کنم که اگر اینطور پیشنهاد شود که اجازه بدهند آن مازادی که از چاپخانه گرفته می شود، این مازاد برای مخارج ساختمانها و احتیاجات ضروری خود مجلس اختصاص داده شود بهتر است چون پارلمان که عرض کردم نداریم و اطاق هم برای فراکسیونها، برای کمیسیون‌ها، برای سایرجاها نداریم و حتی اطاق اداری‌هم نداریم اگر اطاق اداری داشتیم اینجا که تشریف میبرید واطاق تندنویسی است این از اطاق‌های پارلمانی بود و ما از راه کمال احتیاج دادیم باداره تندنویسی و یك قسمت چیزهای دیگری لازم است و البته بنده بکتابخانه‌هم معتقدم که چیزهائی لازم دارد و بنده معتقدم بطور کلی عوایدی که از چاپخانه حاصل میشود این کمك بزرگی بعوایددولت نمیکند واگر تدریجاً جمع آوری بشود و در خود مجلس باشد ممکن است که یك مبلغ بزرگی جمع بشود و بمصرف ساختمانهای ضروری خود مجلس برسد واین نه‌ضرری. برای عوایدکشور خواهد داشت و نه‌اینکه محتاج به‌استفاده از عوائد دولت خواهیم‌بود این است که بنده این پیشنهاد را کردم اگر توجه بفرمایند ما هیچ ضرری‌هم بدولت نزده‌ایم.

مخبر ـ عرض کنم نماینده محترم باید توجه داشته‌باشند که در ماده اول اجازه داده شده است مبلغ هفت میلیون و پنجاه‌هزار ریال‌بودجه چاپخانه مجلس ازطرف وزارت دارائی پرداخته شود از وزارت دارائی این مبلغ گرفته میشود و آنوقت دراینجا گفته شده‌است هشت میلیون ریال‌پس بدهند درحقیقت ۹۵ هزارتومان است که‌مسترد میشود مقصودتان این‌است که این مبلغ داده نشود یااینکه اساساً تمام عوائد مطبعه داده نشود درصورتیکه مادرماده اول گفتیم که‌مخارج مطبعه از وزارت دارائی گرفته‌میشود این بچه ترتیب‌است ماده اول میگوید: که برای حقوق وهزینه دوازده‌ماهه‌سال ۱۳۲۳ چاپخانه مجلس مبلغ هفت میلیون وپنجاه هزار ریال بگیرند این ماده آنرا مسترد میدارد بایك مبلغ اضافه‌تری

اما در بودجه‌ای که کار پردازی مجلس داده بود هفت‌میلیون ریال بود در لایحه‌ای که کمیسیون تصویب کرده هشت میلیون ریال شد و این زیادی که باقی میماند اگر مقصود این است که بمصرف ساختمان‌های مجلس و کتابخانه وسایر جاها برسد البته فرقی نمیکند مانعی ندارد اما اگر بخواهیم این مبلغ را پس ندهیم و تمام عوائد را صرف این کار بکنیم ما بودجه را گرفته‌ایم و هیچ پس نداده‌ایم این البته درست درنمی‌آید .

رئیس ـ آقای فاطمی .

فاطمی ـ بیانات آقای طوسی راجع بساختمان مجلس وتوسعه آن البته بجای خودش صحیح است ولی بنده معتقدم اگر یك ساختمانهائی لازم باشد نباید باین صورت باشد باید یك لایحه جداگانه بیاید به مجلس که اینقدر پول برای ساختمان مجلس لازم است تصویب بشود ولی باین صورتی که آقا پیشنهاد کرده‌اند اگر تصویب بشود در بودجهٔ مملکتی هم مؤثر است برای اینکه این هفت میلیون در جزء بودجهٔ مملکتی هم آمده است حالا اینجا پیشنهاد میکنند که این هفت میلیون بمصرف ساختمان مجلس برسد باید هفت‌میلیون دیگر جزء بودجه بجای این گذاشته شود و وزارت دارائی هم باید موافقت بکند و این بکار خود مجلس هم لطمه میزند و آنوقت محلی ندارند که حقوق کارگران را بپردازند این حقوق ازهمین محل هشت میلیون از دولت گرفته میشود پس بنابراین این ترتیب نمیشود والا با اصل بیان آقای طوسی بنده هم موافق هستم و البته مجلس مطابق شئون کشور ساختمان میخواهد و باید آنرا بطور خاصی عملی کرد .

رئیس ـ عرض کنم این موضوع در هیئت رئیسه مطرح شد که برای تالار جلسه باید یك تالار مناسبی بشکل آمفی تئاتر ساخته شود و لژهای کافی داشته باشد و ساختمان کتابخانه‌ها هم خیلی مؤثر است نباید کتابها از بین برود این اعتبار را از چاپخانه میگیرند مقصود آقای طوسی هم اضافاتی بود که باقی میماند والا اصل آن که از دولت گرفته میشود البته باید مسترد شود اضافاتی که باقی میماند برای این مصرف باشد اما از آنطرف هم اینکه می‌فرمایند این باید بیك صورت دیگری باشد اینهم صحیح است باوجود اینکه اینجا تصویب بشود باز باید بیك صورت خاصی باشد این است که خواهش میکنم توجه بفرمایند مقصود این است که مازاد را باین مصرف برسانند . آقای تهرانچی .

تهرانچی ـ منظور آقای طوسی این است که آن هفت میلیون ریال پس داده شود و این یك میلیون ریال برای مصرف ساختمان مجلس داده شود ؟

طوسی ـ همان نهصد و پنجاه هزار ریال .

رئیس ـ آقای مرآت اسفندیاری .

مرآت اسفندیاری ـ عرض کنم مقصود اصلی کمیسیون این بود که آنچه از مخارج چاپخانه روی آن تعهدی که چاپخانه کرده اضافه آمد بمصرف ساختمان کتابخانه برسد و اگر بنا باشد ما هفت میلیون ریال را از وزارت دارائی بگیریم و در عوض آنرا هم خرج بکنیم همانطور که آقای فاطمی فرمودند یك لایحه میخواهد ولی بنده تعهد میکنم که هرچه زاید براین اعتبار باشد بمصرف کتابخانه برسانیم

[۸ ـ موقع ودستور جلسهٔ آتیه ـ ختم جلسه]

رئیس ـ وقت گذشته است و عده کافی برای رأی به پیشنهاد آقایان نیست ختم جلسه هم پیشنهاد شده است

جلسهٔ آتیه روز پنجشنبه دستور هم اول بودجهٔ چاپخانه مجلس بعد لایحه تعلیمات اجباری (صحیح است)

(مجلس یکساعت ونیم بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد صادق طباطبائی

قانون

بودجهٔ سال یکهزار و سیصد و بیست و سه مجلس شورای ملی

مادهٔ اول ـ برای مقرری و هزینهٔ دوازده ماههٔ سال یکهزار و سیصد و بیست و سه مجلس شورای ملی مبلغ هیجده میلیون و ششصد و نود وچهار هزار ریال (/۱۸۶۹۴۰۰۰) موافق فقرهٔ (۱) تا (۵) پیوست اعتبار بکارپردازی مجلس داده میشود .

تبصرهٔ ۱ ـ بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود کمك هزینهٔ مربوط بمجلس شورای ملی و چاپخانه را (موضوع قانون کمك به کارمندان دولت) تا آخر سال ۱۳۲۳ از محل درآمد عمومی کشور از وزارت دارائی دریافت دارد .

تبصرهٔ ۲ ـ بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود مبلغ بیست و هفت هزار و هفتصد ریال (۲۷۷۰۰) حقوق و کمك هزینهٔ آقای فریدونی از آغاز آذر تا آخر اسفند ۱۳۲۲ از محل اعتبارات بودجهٔ سال ۲۳ مجلس محسوب دارد .

تبصرهٔ ۳ ـ هیئت رئیسه مجلس شورای ملی مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا سه ماه بجای مجلهٔ رسمی وزارت دادگستری و صورت مشروح مذاکرات مجلس موجبات تأسیس و ایجاد روزنامهٔ رسمی حاوی کلیهٔ قوانین مصوبه و مقررات و انتصابات و صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی و گزارش کمیسیون‌ها و اخبار مجلس و آگهی های رسمی و قانونی را بطور یومیه فراهم و در دسترس عموم بگذارد . اعتباریکه در بودجهٔ وزارت دادگستری برای مجله رسمی و در بودجهٔ مجلس برای طبع و انتشار صورت مذاکرات پیش بینی وتأمین شده است جهت انجام این منظور تخصیص داده میشود .

تبصره ۴ ـ پزشکانی که حقوق آنها از بودجهٔ مجلس داده میشود باید به بیماران فقیر نیز رسیدگی نمایند .

مادهٔ دوم ـ مواد پنجم و هفتم قانون بودجهٔ سال ۱۳۲۱ مجلس راجع به تفاوت حقوق باز نشستگان و وظیفهٔ وراث مرحوم میرطوسی مادام که نقض نشده بقوت خود باقی است .

تبصره ـ بکارپردازی مجلس اجازه داده میشود مبلغ سه هزار ریال بعنوان کمك بورثهٔ مرحوم حسن فخاری نظر سابق دفعةً بپردازد .

مادهٔ سوم ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ دومیلیون و پانصد هزار ریال برای تهیهٔ خواربار کارکنان مجلس و چاپخانه بکارپردازی مجلس وام داده در آخر سال ۱۳۲۳ مسترد دارد .

تبصره ـ تتمهٔ وام سال ۱۳۲۲ مجلس را از این اعتبار دریافت خواهد داشت .

مادهٔ چهارم ـ اعتبارات منظوره درفقرات ٤ و ٥ راجع بکمك اعاشهٔ کارمندان پایه ۱ و ۲ و اعتبار اضافه کاری و تفاوت بهای نان منظوره در این بودجه از آغاز فروردین تا آخر سال جاری قابل پرداخت خواهد بود .

این قانون که مشتمل برچهار ماده و صورت پیوست است درجلسه چهارم مهر ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ محمد صادق طباطبائی

گزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
تفصیل ماده اول					
فقره (۱)					
مقرری آقایان نمایندگان وتفاوت مقرری					
ریاست محترم مجلس	۱۳۶		۷۷۹۷۰۰۰	۷۷۹۷۰۰۰	
فقره (۲)					
قانون گزاری					
معاونت اداری ریاست مجلس	۱	۹	۵۸۸۰۰		
بازرس ویژه و معاون معاونت اداری	۱	۷	۴۰۳۸۰		
ادارهٔ دفتر					
رئیس	۱	۹	۵۲۲۰۰		
منشی و مترجم	۱	۵	۲۵۲۶۰		
کارمند	۱	۱	۸۲۸۰		
ادارهٔ دبیرخانه					
رئیس	۱	۹	۵۸۸۰۰		
معاون	۱	۹	۵۲۲۰۰		
کارمند	۱	۸	۴۳۸۰۰		
کارمند	۱	۷	۴۰۳۸۰		
کارمند	۱	۳	۱۲۴۸۰		
کارمند	۴	۲	۴۱۴۰۰		
کارمند	۴	۱	۲۳۷۴۰		
ادارهٔ بایگانی جاری					
رئیس	۱	۹	۵۸۸۰۰		
معاون	۱	۸	۴۹۰۵۰		
کارمند	۱	۷	۴۰۳۸۰		
کارمند	۱	۳	۱۲۴۸۰		
کارمند	۱	۲	۱۰۰۸۰		
کارمند	۱	۱	۷۶۸۰		
ادارهٔ بایگانی راکد					
رئیس	۱	۸	۴۳۸۰۰		
معاون	۱۰	۶	۲۸۳۲۰		
نقل به ص ۲۹			۷۰۸۳۱۰	۷۷۹۷۰۰۰	

گزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
منقول از ص ۲۸			۷۰۸۳۱۰	۷۷۹۷۰۰۰	
کارمند	۱	۲	۹۸۸۰		
ادارهٔ تند نویسی و تحریر صورت مجلس					
رئیس	۱	۸	۴۹۰۵۰		
معاون	۱	۸	۴۳۸۰۰		
مدیر دائرهٔ تحریر صورت مشروح مجلس	۱	۸	۴۳۸۰۰		
معاون « « و تندنویس	۱	۷	۳۵۵۲۰		
مدیر دائرهٔ تصحیح و مقابله	۱	۷	۴۰۳۸۰		
مدیر دائرهٔ تندنویسی وتندنویس	۱	۷	۴۰۳۸۰		
معاون « «	۱	۶	۲۸۳۲۰		
مقطع‌وپاکنویس کنندهٔ‌صورت‌مجلس	۱	۶	۲۸۳۲۰		
کارمند	۱	۶	۲۸۳۲۰		
مصحح	۳	بتفاوت	۳۵۰۴۰		
تندنویس	۵	«	۴۶۸۰۰		
تندنویس وپاکنویس قراردادی	۸	«	۱۳۶۲۵۰		
ادارهٔ قوانین					
رئیس	۱	۸	۴۹۰۵۰		پایهٔ ۲ یکنفر و پایهٔ ۳ دو نفر
معاون	۱	۸	۴۳۸۰۰		پایهٔ ۳ یکنفر و پایهٔ ۱ چهار نفر
کارمند	۱	۸	۴۳۸۰۰		
کارمند	۱	۶	۳۱۹۲۰		
کارمند	۲	۱	۱۴۵۸۰		
ادارهٔ مطبوعات					
رئیس	۱	۸	۴۹۰۵۰		
معاون	۱	۶	۲۸۳۲۰		
کارمند	۱	۵	۲۵۲۶۰		
کارمند	۱	۲	۱۰۰۸۰		
کارمند	۱	۱	۸۰۸۰		
مصحح قراردادی	۱	—	۳۰۰۰۰		
ادارهٔ کمیسیونها					
رئیس	۱	۸	۴۳۸۰۰		
نقل به ص ۳۰			۱۶۵۱۹۱۰	۷۷۹۷۰۰۰	

گزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
منقول از ص ۳۰			۱۶۵۱۹۱۰	۷۷۹۷۰۰۰	
کارمند	۱	۲	۹۳۸۰		
کارمند (۸ ماهه)	۱	۱	۵۱۲۰		
ادارهٔ ثبت و ارسال مراسلات					
مدیر یکنفر رتبه ۸ ـ ۵ ماهه	۲	بتفاوت	۳۶۹۶۰		
« یکنفر « ۶ ـ ۷ ماهه					
معاون (۵ ماهه)	۱	۶	۱۱۸۰۰		
کارمند	۱	۳	۱۲۳۶۰		
کارمند (۸ ماهه)	۱	۱	۵۱۲۰		
اعتبار خصوصی قانون گزاری			۳۰۰۰۰	۱۷۶۲۶۵۰	
فقرهٔ (۳)					
کارپردازی					
معاون کارپردازی	۱	۹	۵۲۲۰۰		
بازرس ویژه	۱	۹	۵۸۸۰۰		
بازرس کارپردازی	۱	۶	۳۰۱۲۰		
ادارهٔ دفتر					
رئیس	۱	۷	۳۵۵۲۰		
مدیر شعبهٔ ثبت وارسال مراسلات	۱	۶	۳۱۹۲۰		
کارمند	۱	۳	۱۲۳۰۰		
کارمند	۱	۱	۷۹۸۰		
ادارهٔ حسابداری کل					
رئیس	۱	۹	۵۸۸۰۰		
معاون	۱	۸	۴۹۰۵۰		
مدیر دائرهٔ بایگانی (۸ ماهه)	۱	۸	۳۰۹۵۰		
کارمند	۱	۲	۱۰۰۸۰		
مدیر دائرهٔ رسیدگی به حسابها	۱	۶	۲۸۳۲۰		
کارمند	۱	۲	۱۰۰۸۰		
مدیر دائرهٔ دفترداری	۱	۶	۲۸۳۲۰		
کارمند دفترداری وماشین‌نویس	۱	۱	۸۸۸۰		
کارمند حسابدار	۱	۱	۷۶۸۰		
ادارهٔ صندوق					
رئیس	۱	۸	۴۹۰۵۰		
نقل به ص ۳۱			۵۱۰۰۵۰	۹۵۵۹۶۵۰	

گزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
منقول از ص ۳۰			۵۱۰۰۵۰	۹۵۵۹۶۵۰	
معاون وحسابدار	۱	۵	۲۵۲۶۰		
کارمند	۱	۱	۸۱۸۰		
ادارهٔ کتابخانه					
رئیس	۱	۹	۵۸۸۰۰		
معاون ومتصدی امور فنی	۱	۵	۲۳۱۴۰		
کارمند مقدم وبازرس فنی	۱	۷	۳۳۱۲۰		
کارمند	۱	۷	۴۰۳۸۰		
کارمند	۱	۶	۲۸۳۲۰		
کارمند (۸ ماهه)	۱	۴	۱۰۸۸۰		
کارمند	۱	۱	۷۹۸۰		
کارمند قراردادی	۱	ـ	۱۴۴۳۰		
اعتبار هزینهٔ امور فنی وفهرست کتب			۲۰۰۰۰		
ادارهٔ کارگزینی					
رئیس	۱	۸	۴۹۰۵۰		
معاون	۱	۷	۴۰۳۸۰		
مدیر دائرهٔ بایگانی وتهیهٔ لیست	۱	۸	۴۳۸۰۰		
مدیر دائرهٔ بازنشستگان وموظفین	۱	۷	۳۵۵۲۰		
مدیر ثبت و ارسال مراسلات	۱	۶	۲۸۳۲۰		
کارمند و ماشین‌نویس	۱	۲	۱۱۷۶۰		
کارمند و بایگان	۱	۲	۱۰۰۸۰		
ادارهٔ ملزومات					
رئیس	۱	۹	۵۲۲۰۰		
معاون	۱	۶	۲۸۳۲۰		
مدیر دائرهٔ اموال	۱	۶	۳۱۹۲۰		
کارمند «	۱	۲	۹۴۸۰		
مدیر دائره حسابداری	۱	۶	۳۱۹۲۰		
کارمند حسابدار (۸ ماهه)	۱	۳	۸۳۲۰		
مدیر تشریفات	۱	۶	۲۸۳۲۰		
مدیر فنی قسمت برق ومکانیك	۱	۵	۲۳۱۴۰		
نقل به ص ۳۲			۹۲۱۳۰۷۰	۹۵۵۹۶۵۰	

گنزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
منقول ازص۳۱			۱۲۱۳۰۷۰	۹۵۵۹۶۵۰	
مسئول انبار	۱	۳	۱۴۴۰۰		
مسئول دفتر و بایگانی	۱	۱	۸۸۸۰		
ماشین نویس	۱	۱	۸۲۸۰	—	
ادارهٔ بازرسی					
رئیس	۱	۷	۴۰۳۸۰		
معاون	۱	۵	۲۲۰۸۰		
کارمند	۲	۵	۵۰۵۲۰		
کارمند	۱	۴	۱۸۹۶۰		
کارمند	۱	۲	۱۰۰۸۰		
کارمند (۷ ماهه)	۱	۱	۴۴۸۰		
مجلهٔ مذاکرات مجلس					
مدیر	۱	۸	۴۹۰۵۰		
کارمند	۱	۱	۸۲۸۰		
بلیط و لوایح					
مدیر	۱	۷	۴۰۳۸۰		
بهداری					
رئیس پزشك قرار دادی	۱		۵۷۰۰۰		
پزشك قراردادی	۱		۳۹۶۰۰		
متصدی پخش بلیط ولوایح	۱	۷	۴۰۳۸۰	۱۶۲۵۸۲۰	
فقرهٔ (۴)					
خدمتگذاران جزء					
ناظر	۳		۳۲۴۵۰		یکنفر برای کمك امرخواربار است
سرمکانیك	۱		۱۶۵۲۰		
مکانیك	۱		۱۳۴۴۰		
تلفونچی باشی	۱		۱۶۱۳۰		
تلفونچی	۴		۳۸۴۰۰		
دربان باشی	۱		۱۵۷۵۰		
دربان	۹		۱۱۶۳۶۰		
نقل به ص ۳۳			۲۴۹۰۵۰	۱۱۱۸۵۴۷۰	

گزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
منقول از ص ۳۲			۲۴۹۰۵۰	۱۱۱۸۵۴۷۰	
پیشخدمت باشی	۱		۱۶۱۲۸		
پیشخدمت	۳۲		۲۹۶۳۶۶		دونفر مأموریت متفرقهٔ اداری دارند
سرایدار باشی	۱		۱۶۱۲۸		
سرایدار	۲۸		۲۰۴۲۰۰		
آبدار باشی	۱		۱۳۸۳۰		
آبدار	۷		۶۱۳۵۰		
فراشباشی	۱		۱۶۱۲۸		
فراش	۱۶		۸۳۷۲۰		
باغبان باشی	۱		۱۲۶۸۰		
گل کار	۷		۶۹۰۵۰		یکنفر قراردادی است
باغبان	۷		۴۵۳۲۰		
شوفر اتومبیل (قراردادی)	۱		۱۵۰۰۰		
معمار (قراردادی)	۱		۳۶۰۰۰		
فوق‌العادهٔ مأمورین پست وتلگراف مجلس و دونفر نامه رسان	۶		۱۲۷۲۰		
کمك‌هزینهٔ زمستانی خدمتگزاران جزء			۱۰۰۰۰۰		
تفاوت حقوق بازنشستگان و وظیفهٔ وراث کارمندان وخدمتگزاران مجلس			۹۰۰۰۰		
شهریهٔ ورثهٔ نعمت‌الله وعبدالله وغیره			۷۰۰۰۰		
اعتبار فوق‌العادهٔ کارمندان وخدمت گزارانی که بیش از سه اولاددارند			۳۷۰۰۰۰		
کمك اعاشهٔ کارمندان پایه ۱ و۲ فقرات ۲ و۳ وخدمت گزاران جزء مجلس نفری ۲۰۰ ریال در ماه			۲۶۰۰۰۰۰		
اعتبار اضافه کاری و کمك اعاشه‌و حقوق ایام مرخصی فقرات ۲و۳و۴			۲۶۸۸۰	۴۴۰۴۵۵۰	
فوق‌العادهٔ نگهبانی شبانهٔ سرایدارها (شام‌شب)			۲۵۰۰۰		
فقرهٔ (۵)					
هزینه					
روشنائی			۱۶۰۰۰۰		
آبدار خانه			۱۸۵۰۰۰	۱۵۵۹۰۰۲۰	
نقل به ص ۳۴					

گزارش	نفرات	پایه	مبلغ سالیانه ریال	مبلغ کل ریال	ملاحظات
منقول از ص ۳۳			۱۸۵۰۰۰	۱۵۵۹۰۰۲۰	
تنظیف			۳۰۰۰۰		
نوشت افزار			۱۵۰۰۰۰		
چاپ لوایح			۷۰۰۰۰		
چاپ صورت مذاکرات مجلس			۲۰۰۰۰۰		
اعتبار کتابخانه برای خرید کتب و آبونمان جراید ومجلات			۱۲۰۰۰۰		
پست و تلگراف وتلفن			۳۵۰۰۰		
ملبوس خدمتگزاران جزء سالی نفری دو دست			۲۰۰۰۰۰		
سوخت زمستانی (ذغال سنگ و چوب سفید)			۲۳۰۰۰۰		
جشن‌ها			۲۰۰۰۰۰		
باغ بهارستان وقنات			۶۰۰۰۰		
هزینهٔ اتومبیل و اعتبار هزینهٔ پیش بینی نشده			۶۰۰۰۰		
هزینهٔ نگاهداری وتعمیرات ابنیهٔ مجلس			۳۲۰۰۰۰		قرضهٔ بنائی سال ۱۳۲۲ ازاین محل تأمین میشود .
خرید و تعمیرات اثاثیه			۴۵۰۰۰۰		قرضهٔ خریداثاثیه سال ۱۳۲۲ ازاین محل تأمین میشود و اثاثیهٔ اسقاط و زیادی فروخته ودرعوض اثاثیهٔ جدید خریداری شود
حق بیمه			۲۷۰۰۰		
هزینهٔ بهداری			۱۲۰۰۰۰		
تفاوت بهای نان کارکنان مجلس			۲۲۰۰۰۰		
عیدی نوروز « «			۳۶۰۰۰۰		
اعتبار جبران کسر اقلام فقرات از ۲ تا ۵			۶۶۹۸۰	۳۱۰۳۹۸۰	
جمع کل مادهٔ اول بودجه مجلس شورای ملی				۱۸۶۹۴۰۰۰	

مبلغ هیجده میلیون وششصد ونودو چهار هزار ریال بودجهٔ یکسالهٔ یکهزاروسیصد وبیست وسه مجلس شورای ملی است صورت بالا پیوست قانون بودجه سال ۱۳۲۳ مجلس شورای ملی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد صادق طباطبائی